

Provinciale Hogeschool Limburg
Bachelor in de Interdisciplinaire
Ouderenzorg (bachelor-na-bachelor)

18 december 2012

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	4
2	Inleiding en verantwoording	8
	2.1 Inleiding en verantwoording	8
	2.2 Samenstelling commissie	8
	2.3 Werkwijze commissie	8
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader	9
3	Beschrijving van de opleiding	11
	3.1 Algemeen	11
	3.2 Profiel instelling	11
	3.3 Profiel opleiding	11
4	Beoordeling per onderwerp en facet	14
	4.1 Doelstellingen opleiding	14
	4.2 Programma	18
	4.3 Inzet personeel	32
	4.4 Voorzieningen	36
	4.5 Interne kwaliteitszorg	39
	4.6 Continuïteit	42
5	Overzicht oordelen	45
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	46
	Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming	47
	Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek	48
	Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	50
	Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule	52
	Bijlage 6: Lijst met afkortingen	53

1 Samenvattende conclusie

De Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) wil met de bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg innovatie rond veroudering en ouderenzorg centraal stellen. Dit is volgens de PHL alleen mogelijk indien het verouderingsproces vanuit een interdisciplinaire invalshoek wordt benaderd, waarbij zowel gerontologische als geriatische inzichten centraal staan. De uitdaging voor de opleiding ligt erin om zorg- en dienstverleners in de ouderenzorg op te leiden in het werken met ouderen vanuit een visie die is gericht op *empowerment* en op maximale participatie en autonomie van de oudere cliënt.

De nieuw op te richten bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg zal voortbouwen op het interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg, dat sinds het academiejaar 2009-2010 wordt aangeboden. De commissie heeft de bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg als een waardevolle opleiding ervaren. In haar advies heeft ze enkele aanbevelingen en aandachtspunten geformuleerd. De commissie vond tijdens de gesprekken voldoende bewijs voor het feit dat de opleiding voldoende verbeteringsgericht is en de nodige expertise in huis heeft om deze punten te kunnen aanpakken. Aangezien het interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg bovendien al enkele jaren loopt, is de opleiding momenteel zeker startklaar. Ook heeft de commissie kunnen vaststellen dat de studenten en alumni van het huidige postgraduaat opgetogen zijn over het aangeboden programma. Dit geeft de commissie vertrouwen in het feit dat de bachelor-na-bacheloropleiding Interdisciplinaire Ouderenzorg kwaliteitsvol zal worden ingevuld.

Doelstellingen

De commissie heeft geconstateerd dat het niveau en de oriëntatie van de doelstellingen conform de wettelijke normen zijn. De commissie apprecieert dat voor de uitwerking van het profiel van de opleiding en het opstellen van het huidige competentieprofiel, het werkveld intensief werd geconsulteerd. Ze heeft van het werkveld vernomen dat het de brede oriëntatie van de opleiding erg apprecieert. Toch wil de commissie als suggestie meegeven dat de opleiding de beoogde uitstroom van de opleiding verder scherp stelt. De commissie raadt de opleiding aan voor deze problematiek de synergie met andere Vlaamse opleidingen in hetzelfde domein op te zoeken.

Programma

De commissie is opgetogen dat de opleiding met leerlijnen werkt om te verzekeren dat de beoogde competenties doorheen de verschillende modules aan bod komen. De commissie is ervan overtuigd dat in de opleiding een goed systeem van overleg bestaat. Dit is belangrijk, aangezien de opleiding werkt met veel verschillende (gast)lectoren, die een kleine aanstelling hebben. Ook is ze tevreden over het didactische concept waarmee de opleiding werkt, met een goed uitgewerkte (professionele) vaardigheidstraining, waarbij de theorie meteen wordt toegepast op de praktijk. Ze waardeert bovendien de inspanningen van de opleiding om via het Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) en het Persoonlijk Actieplan (PAP) de instromende studenten op individuele wijze te begeleiden en coachen.

Hoewel de commissie van de huidige studenten van het interdisciplinair postgraduaat Ouderenzorg vernam dat de opleiding er op verschillende manieren in slaagt om hen een interdisciplinaire visie te doen ontwikkelen, kan de commissie zich niet van de indruk

ontdoen dat een expliciete, overkoepelende visie over hoe de interdisciplinariteit didactisch en inhoudelijk in het programma dient te worden geïmplementeerd, nog niet op voldoende adequate wijze is uitgewerkt. De interdisciplinariteit wordt naar de mening van de commissie nog te veel ingevuld als het naast elkaar plaatsen van disciplines in de verschillende opleidingsonderdelen. De commissie dringt er bij de opleiding op aan deze overkoepelende visie te ontwikkelen, waarbij met name ook de interdisciplinaire vaardigheidstraining verder vorm dient te krijgen.

In het huidige postgraduaat stromen in meerderheid studenten met een paramedische basisopleiding in. De commissie juicht toe dat de opleiding in de toekomst een bredere instroom ambieert. Het werken met interdisciplinaire studentengroepen staat immers centraal in het didactisch concept van de opleiding. Indien deze brede toelatingsvoorwaarden zullen worden toegepast, dan zal de opleiding mogelijk met problemen worden geconfronteerd, die ze dan van nabij moet monitoren. Met een brede instroom wordt het immers moeilijker om alle studenten, ook die zonder paramedische achtergrond, tot de beoogde diepgang te brengen. Bovendien is de commissie er in tegenstelling tot het werkveld niet van overtuigd dat voor academische bachelors de professionalisering (stage) voldoende betekenisvol kan worden ingevuld. De commissie geeft daarom ter overweging mee om de academische bachelordiploma's toe te voegen aan de categorie van diploma's waaraan extra toelatingsvoorwaarden worden verbonden.

Tegen de achtergrond van de beoogde bredere instroom enerzijds en de doelstellingen van de opleiding anderzijds, stelt de commissie zich vragen over de implementatie van de gerontologische leerlijn. Voor studenten die een carrière ambiëren in niet-zorggerelateerde contexten, is dit element naar aanvoelen van de commissie nog onvoldoende uitgewerkt. De commissie tilt zwaar aan dit punt, aangezien de opleiding expliciet de ambitie heeft om brede uitstroom voor de studenten te voorzien. De modules met betrekking tot geriatrie vindt de commissie dan weer sterk uitgewerkt.

De commissie is van mening dat de opleiding moet nadenken over het werken met een brede instroom enerzijds en het evenwicht tussen de gerontologische en geriatische component van het programma anderzijds, zodat het programma in lijn blijft met het competentieprofiel. De huidige aangebrachte diepgang is ingegeven om voornamelijk verpleegkundigen de mogelijkheid tot een verdere specialisatie in de ouderenzorg te bieden. De vraag blijft of dat ook de juiste keuze en diepgang is als men wil opleiden tot medewerker Interdisciplinaire Ouderenzorg in het brede domein. Om het programma studeerbaar te houden voor de diverse studentenpopulaties met uiteenlopende uitstroomambities, vraagt de commissie de opleiding om ernstig te overwegen om te werken met specifieke (bijvoorbeeld paramedische en niet-paramedische) tracks.

Hoewel de commissie met andere woorden bedenkingen heeft over bepaalde aspecten van de invulling van het programma, heeft ze ook vastgesteld dat het departement Sociaal-Agogisch Werk van de Xios-hogeschool vaste partner is geworden voor de uitbouw van het programma, zodat er vertrouwen is dat de professionele gerichtheid van het programma in de nabije toekomst vlotter breder zal worden ingevuld. De commissie vindt het bovendien een sterk punt dat voor de uitbouw van de opleiding de suggesties van het werkveld worden meegenomen.

Personeel

De commissie apprecieert samen met werkveld, studenten en alumni van het huidige postgraduaat de inbreng van het enthousiaste, gedreven lectorenkorps, waarin mensen vanuit het werk- en het onderwijsveld zijn aangesteld, die voor deze specifieke doelgroep over de juiste didactische kwaliteiten beschikken. Wel is de commissie van mening dat men erover moet waken dat bij een verdere uitbouw van de opleiding de verschillende expertisetakken van de ouderenzorg (gerontologisch domein, de extra- en transmurale setting) op evenwichtige wijze vertegenwoordigd blijven.

De commissie heeft vastgesteld dat momenteel 1,49 FTE begroot is voor de ondersteuning van de banaba en is van mening dat deze omvang beperkt is, maar gangbaar in gelijkaardige opleidingen in Vlaanderen. De commissie is tevreden over de manier waarop de opleiding probeert om met deze beperkte omvang synergetisch te werk te gaan. Toch is de commissie van mening dat de opleiding de werkdruk nauwlettend moet opvolgen, om de gedrevenheid van het personeel niet op de helling te zetten.

Voorzieningen

De commissie is van mening dat de materiële voorzieningen van de hogeschool adequaat zijn om de banaba te ondersteunen.

Kwaliteitszorg

De commissie heeft vastgesteld dat er een goed uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg aanwezig is in de instelling, waarvan de opleiding gebruik zal maken. Ze heeft bovendien geconstateerd dat er een echte kwaliteitscultuur heerst op de hogeschool en binnen het huidige postgraduaat. De commissie is van mening dat de opleiding nu al op een uitstekende manier de verschillende betrokken groepen bij het postgraduaat betreft en verwelkomt de plannen om dit in de banaba verder uit te bouwen.

Continuïteit

De commissie heeft kunnen constateren dat de opleidingstop zich sterk engageert in de nieuwe opleiding en heeft er alle vertrouwen in dat de instelling de garantie biedt dat de studenten de opleiding kunnen voltooien. Wel geeft de commissie aan dat indien de opleiding werk moet maken van de suggesties van de commissie, en bovendien geconfronteerd wordt met een diverser en omvangrijker studentenpubliek, extra middelen meer dan waarschijnlijk aan de orde zijn.

Samenvattend is de commissie van oordeel dat de aanvrager met het nieuwe curriculum van de bachelor-na-bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg voldoende kwaliteit kan waarborgen. Hierdoor voldoet de opleiding aan de criteria van het Toetsingskader nieuwe opleiding hoger onderwijs van de NVAO.

Den Haag, 18 december 2012

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding bachelor-na-bachelor
in de Interdisciplinaire Ouderenzorg van de Provinciale Hogeschool Limburg,

dr. Arno Rademaker
(voorzitter)

dr. Jetje De Groof
(secretaris)

2 Inleiding en verantwoording

2.1 Inleiding en verantwoording

Bij brief van 6 juni 2012 heeft Ben Lambrechts, Algemeen directeur van de Provinciale Hogeschool Limburg, bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' als bedoeld in titel I, hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3 van het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet) (B.S. 14.08.2003), voor de opleiding Bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg (bachelor-na-bachelor) ingediend. Bij deze aanvraag werd een uitgebreid informatiedossier gevoegd.

2.2 Samenstelling commissie

Voorzitter:

dr. Arno Rademaker, verbonden aan de Faculteit Psychologie en Pedagogiek, vakgroep Neuropsychologie, Vrije Universiteit Amsterdam; onderzoeker in de domeinen van Healthy Aging, technologische ondersteuning bij het ouder worden, revalidatie in de verpleeghuiszorg, vallen en dementie; Voormalig Hogeschooldocent in het paramedisch domein. Freelance medewerker van Onderwijsadviesbureau Dekkers .

Leden:

Prof. Nele Van Den Noortgate, MD, PhD, hoofddocent Universiteit Gent en diensthoofd dienst Geriatrie, Universitair Ziekenhuis Gent

Johan Temmerman, oud-lector Sociaal Werk aan de Arteveldehogeschool Gent, voorzitter Okra Midden-Vlaanderen

Ruben Tavernier, masterstudent Industriële Wetenschappen, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven Gent, student-panellid

dr. Jetje De Groof is extern secretaris.

Vanuit de NVAO wordt deze commissie ondersteund door Johanna Baeyens, beleidsmedewerker.

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de schoot van de Commissie verenigd:

- domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld: dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman;
- onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek: dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman;
- evaluatiedeskundigheid: dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman, Ruben Tavernier.

2.3 Werkwijze commissie

De beoordeling werd verricht aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen', zoals vastgesteld door het bestuur van de NVAO op 14 februari 2005 en bekrachtigd door de Vlaamse regering.

Een eerste werkvergadering van de commissie vond plaats op 24 september 2012. Tijdens deze vergadering werd de voorlopige oordeelsvorming van de commissieleden op basis van het informatiedossier van de instelling/opleiding besproken. De commissie stelde vast dat er nog een aantal gegevens ontbraken om de oordeelsvorming verder te kunnen onderbouwen en bezorgde aan de opleiding een lijst met documenten die nog voor de visitatie aan de commissieleden dienden te worden bezorgd (zie lijst in bijlage 4). Daarnaast werd ook een lijst bezorgd met documenten die ter inzage aanwezig moesten zijn tijdens het bezoek van de commissie en het vooravondoverleg.

Aan de vooravond van het bezoek, op 7 november 2012, vergaderde de commissie een tweede keer en werd, op basis van de nieuwe informatie die kon worden ingekeken, de werkverdeling vastgelegd. Er werd op grond hiervan per te interviewen gespreksgroep een definitieve vragenlijst opgesteld.

Het locatiebezoek vond plaats op 8 november 2012. Het programma van het locatiebezoek werd opgenomen in bijlage 3. De vragen, geformuleerd tijdens de voorvergadering, werden aan de verschillende gesprekspartners voorgelegd. Tijdens de gesprekken kreeg de commissie meer diepgaande informatie over het voorgestelde programma en de omkadering.

Meteen volgend op het bezoek formuleerde de commissie per facet en onderwerp haar voorlopige beoordeling.

Het totaal aan beschikbare gegevens werd verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport. Dat werd ter beoordeling gestuurd naar alle commissieleden op 15 november 2012. De feedback werd nadien verwerkt en het resultaat opnieuw ter beoordeling aan de commissieleden gestuurd. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 10 december 2012.

De commissie heeft alle verkregen informatie besproken, kritisch beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader van de 'Toets Nieuwe opleidingen' en de daarin vermelde onderwerpen, facetten en criteria. Per facet is een oordeel gegeven. Op basis van de beoordelingen per facet werd per onderwerp eveneens een globale beoordeling gegeven.

De commissie heeft deze conclusies in volledige onafhankelijkheid gevormd.

2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader

De Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) heeft het volgende domeinspecifieke leerresultatenkader voorgesteld voor de bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg:

1. Gerichte (preventieve) initiatieven nemen en gezondheidspromotie toepassen op cliënt- en groepsniveau zowel in pedagogische als in geriatrische context.
2. In complexe en gespecialiseerde zorgsituaties evidence-based cliëntgerichte fysieke, psychosociale en spirituele zorg op maat verlenen gericht op het bevorderen van het holistische welbevinden van de oudere cliënt.
3. Ouderen(zorg)projecten organiseren en coördineren.
4. De behoefte met betrekking tot het inschakelen van zorgverleners, vrijwilligers en middelen detecteren en op deskundige en gestructureerde wijze het integrale geriatrische zorgproces coördineren zowel intra-, extra- als transmuraal.
5. Professionele relaties opbouwen en de werking van het interdisciplinair team coördineren.
6. Proactief inspelen op actuele ontwikkelingen en trends in de ouderenzorg en deze vertalen naar innovatieve acties.
7. Kwaliteitsprocessen bewaken en sturen met als doel de geriatrische zorgverlening te optimaliseren.
8. Individuen, het interdisciplinair team of andere actoren coachen in functie van een optimale interdisciplinaire samenwerking in de ouderenzorg.
9. Een visie op ouderenzorg ontwikkelen op basis van evidence-based handelen en actuele wetenschappelijke bevindingen.
10. Continu op het eigen handelen reflecteren, zijn (leer)behoeften analyseren en deze autonoom vertalen in initiatieven tot professionalisering en evenwichtig functioneren.
11. In zijn professioneel handelen rekening houden met verschillen tussen de eigen waarden en normen en deze van de oudere cliënt.

De commissie heeft het domeinspecifieke leerresultatenkader, dat door de opleiding werd opgesteld, aanvaard.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

- naam instelling: Provinciale Hogeschool Limburg (PHL)
- adres instelling: Campus Elfde Linie, Elfde Liniestraat 24 (Gebouw A), 3500 Hasselt
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging waar de opleiding wordt aangeboden: Campus Hasselt Centrum, Guffenslaan 39, 3500 Hasselt
- de naam van de voorgestelde opleiding: Bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg
- de afstudeerrichtingen: niet van toepassing
- de onderwijstaal gebruikt in de voorgestelde opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie:
bachelor-na-bachelor
- het studiegebied: gezondheidszorg
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja
- de studieomvang van de voorgestelde opleiding uitgedrukt in studiepunten: 60
- de graad waartoe de voorgestelde opleiding leidt: professionele bachelor
- de titel die houders van de graad van deze voorgestelde opleiding kunnen voeren:
Bachelor in de interdisciplinaire Ouderenzorg
- het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2013-2014
- het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is : ja 14 februari 2012
- het positief oordeel over de macrodoelmatigheid : ja
datum oordeel: 29 mei 2012

3.2 Profiel instelling

De Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) telt 7 departementen, verdeeld over 6 campussen. Aan de PHL studeren 5000 studenten en er zijn 620 personeelsleden tewerkgesteld. De hogeschool biedt 13 basisopleidingen, 4 bachelor-na-bacheloropleidingen en 13 postgraduatenaan binnen de studiegebieden: architectuur; audiovisuele en beeldende kunst; biotechniek; gezondheidszorg; handelswetenschappen en bedrijfskunde; onderwijs; muziek en podiumkunsten. Daarnaast verzorgt de PHL een divers aanbod van permanente vormingsinitiatieven. De PHL maakt deel uit van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL). In academiejaar 2013-2014 zal de PHL fusioneren met de Xios-hogeschool.

De bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg zal worden georganiseerd binnen het departement PHL-Healthcare, waarin ook professionele bacheloropleidingen in de Ergotherapie en in de Verpleegkunde en een academische bachelor- en masteropleiding in de Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie worden aangeboden.

3.3 Profiel opleiding

De Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) wil volgens het informatiedossier met de professioneel gerichte bachelor-na-bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg

innovatie rond veroudering en ouderenzorg centraal stellen. Dit is volgens de PHL alleen mogelijk indien het verouderingsproces vanuit een interdisciplinaire invalshoek wordt benaderd, waarbij zowel gerontologische als geriatrie in zichten centraal staan. De uitdaging voor de opleiding ligt erin om zorg- en dienstverleners in de ouderenzorg op te leiden in het werken met ouderen vanuit een visie die is gericht op *empowerment* en op maximale participatie en autonomie van de oudere cliënt. De *evidence-based practice* dient hierbij centraal te staan.

De uitgangspunten en doelstellingen van de bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg worden weerspiegeld in een competentieprofiel, dat uit vijf rollen bestaat:

1. De expert, die enerzijds op een methodische wijze gerontologische en geriatrie expertise en anderzijds gespecialiseerde geriatrie zorg op maat verleent aan de oudere cliënt.
2. De coördinator, die enerzijds proactieve gerontologische acties en anderzijds intra-, extra- en transmurale geriatrie zorgactiviteiten op elkaar afstemt, rekening houdend met de autonomie van de oudere cliënt.
3. De innovator, die de kwaliteit van zowel gerontologische interventies als geriatrie zorgverlening bevordert door het opzetten en ondernemen van innovatieve acties in de ouderenzorg via de principes van de *evidence-based practice*.
4. De coach, die vanuit zijn deskundigheid een actieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het professionele handelen van het interdisciplinaire team.
5. De professional, die actief bijdraagt tot de profilering van de ouderenzorg binnen de maatschappij en kritisch staat tegenover het eigen professionele handelen.

Deze doelstellingen werden vertaald in een programma dat bestaat uit tien modules, die zijn ondergebracht in twee delen (A en B) van elk dertig studiepunten (zie figuur 1). Studenten die de opleiding met een job combineren, spreiden de opleiding over twee jaar. Instroom is zowel mogelijk in deel A, als in deel B van de opleiding.

Vier generieke leerlijnen (onderzoeksvaardigheden; communicatieve en sociale vaardigheden; reflectievaardigheden en zelfsturing; en recht en ethiek) en twee vakinhoudelijke leerlijnen (gerontologie en geriatrie) zorgen ervoor dat de beoogde competenties doorheen de verschillende modules worden verworven.

De nieuw op te richten bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg zal voortbouwen op het interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg, dat sinds het academiejaar 2009-2010 wordt georganiseerd en dat een jaarlijks fluctuerend aantal studenten heeft aangetrokken (48 in 2009-2010; 20 in 2010-2011; 31 in 2011-2012; 27 in 2012-2013). Indien de nieuwe opleiding van start kan gaan, zal ze het postgraduaat vervangen.

OPLEIDINGSPROGRAMMA							
Bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg							
Opleidingsonderdeel	SP	CU	HC	PR	BZW	Sta-ge	Pe-riode
Deel A							
Module 1: Interprofessioneel samenwerken	3	32	20	12			Sem 1
Module 2: Gezond ouder worden	4	32	20	12			Sem 1
Module 3: Specifieke geriatrische problemen	4	48	26	22			Sem 2
Module 4: Hersenspainsels	4	40	22	18			Sem 2
Module 5: Professionalisering (deel A)	15	8	2		16	250	Sem 1/2
Totaal	30	170	90	64	16	250	
Deel B							
Module 6: Kwaliteit in het team	4	38	10	28			Sem 1
Module 7: Community care	4	40	20	20			Sem 2
Module 8: Maatschappelijke participatie en empowerment	4	48	28	20			Sem 2
Module 9: Innovatieproject	6	20	2		16		Sem 1/2
Module 10: Professionalisering (deel B)	12	8	2		16	200	Sem 1/2
Totaal	30	162	62	68	32	200	
TOTAAL	60	332	152	132	48	450	

Figuur 1

Afkortingen: SP: studiepunten (1 studiepunt komt overeen met 27,5u studietijd); CU: contactuur; HC: hoorcollege; BZW: begeleid zelfstandig werk; PR: practicum

4 Beoordeling per onderwerp en facet

Beschrijving van de toetsing door de commissie van de ingediende aanvraag aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is telkens eerst - omkaderd - de letterlijke omschrijving daarvan uit het Toetsingskader opgenomen.

4.1 Doelstellingen opleiding

Voor de beschrijving van de doelstellingen wordt verwezen naar het voorgaande hoofdstuk 3.

4.1.1 Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

Professioneel gerichte bachelor:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren*
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk*
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar*

Bevindingen van de commissie:

De bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg richt zich op een publiek dat al in het bezit is van een professioneel of academisch bachelordiploma (zie ook facet 2.5.) en bouwt voort op de competenties verworven in de basisopleiding.

In het informatiedossier geeft de opleiding aan dat ze conform de uitgangspunten en doelstellingen van de opleiding de studenten wil opleiden tot het kunnen innemen van vijf beroepsrollen (zie ook 3.3.). Voor elk van deze rollen werden verschillende competenties opgesomd en hieraan werden vervolgens gedragsindicatoren gekoppeld, die overeenstemmen met het competentieniveau van beginnend beroepsbeoefenaar voor elk van deze rollen. De beroepsrollen, de competenties per beroepsrol en de gedragsindicatoren vormen samen het competentieprofiel van de opleiding.

De competenties die van de studenten worden vereist, vergen een grondig inzicht in gerontologische en geriatrie topics, in zorgsystemen en in de bredere ouderenzorg. Studenten worden opgeleid om zelfstandig op zoek te gaan naar *evidence-based* oplossingen voor problemen in verband met ouderen(zorg) in een interdisciplinaire context.

Ze moeten in staat zijn abstractie te maken van concrete problemen en innovatieve oplossingen te ontwikkelen die direct toepasbaar zijn. Het kunnen combineren en interpreteren van nieuwe, zelf verzamelde informatie, is hierbij cruciaal.

In het informatiedossier vergelijkt de opleiding de competenties van het competentieprofiel van de bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg met de niveaudecriptoren van niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS). Voor elk van de descriptorelementen uit het VKS (kennis, vaardigheden, context, autonomie en verantwoordelijkheid) worden één of twee elementen uit het competentieprofiel opgenomen.

De beoogde eindcompetenties werden ook vertaald naar beoogde leerresultaten per opleidingsonderdeel. In het informatiedossier meldt de opleiding dat deze op verschillende manieren aan de studenten bekend gemaakt zullen worden: via de studiegids, via informatie die in de blokboeken wordt voorzien en in de eerste hoorcolleges van elk opleidingsonderdeel.

Overwegingen:

De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding het competentieprofiel conform de niveaudecriptoren van niveau 6 van de VKS heeft geformuleerd. Aangezien de Vlaamse decretale doelstellingen zijn afgestemd op de Dublindescriptoren, beantwoordt het competentieprofiel ook aan de Europese normen. De commissie is bijgevolg van mening dat de opleiding voor de formulering van het competentieprofiel qua niveau rekening heeft gehouden met de decretale eisen voor de algemene, de algemene beroepsspecifieke en de beroepsspecifieke competenties.

Daarnaast is de commissie van mening dat het competentieprofiel voldoende professioneel is georiënteerd. Dit geldt zowel voor de kennis- als de vaardigheidscomponenten van het competentieprofiel.

Ook het afnemende beroepenveld, zo kon de commissie tijdens de gesprekken vaststellen, is tevreden over het niveau en de oriëntatie van de opleidingsdoelstellingen.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.1.2 Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake*
- Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld*

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier en tijdens de gesprekken heeft de commissie kunnen vaststellen dat de opleiding expliciet voor een brede scope van de opleiding kiest. De bedoeling is om mensen op te leiden die inzetbaar zijn in intra-, extra- en transmurale settings, met kennis van zowel gerontologische als geriatrische perspectieven. Ouderenzorg, zo vernam de commissie, moet tegen die achtergrond begrepen worden als de zorg voor elke oudere die in zijn autonomie wordt bedreigd en daarom niet ten volle aan het maatschappelijke leven kan deelnemen.

Tijdens het visitatiebezoek is de commissie uitgebreid ingegaan op de keuze om de focus van de banaba breed te houden. Ze vernam dat hoewel de grootste nood zich bij zorgbehoevende ouderen bevindt en de meeste instromende studenten zich gezien hun achtergrond vooral hierop zullen richten (zie ook facet 2.5.), de opleiding zich expliciet wenst te oriënteren op zowel de gezonde als de hulpbehoevende oudere. De opleiding wil het hele continuüm bespelen, aangezien niet altijd duidelijk is waar het gezond zijn stopt en de nood aan zorg begint. Net het kunnen leggen van die link, is een van de aspecten die de alumni van de opleiding uniek maakt.

Van de programmaverantwoordelijken vernam de commissie dat het programma sinds de opstart van het postgraduaat is vertrokken van de knowhow die aanwezig was in de PHL-basisopleidingen Verpleegkunde, Ergotherapie en Kinesitherapie. Van in het begin is de programmaopzet interdisciplinair. In het vooruitzicht van de fusie met de Xios-hogeschool is sinds kort ook het departement Sociaal-Agogisch Werk van deze hogeschool nauw betrokken bij overleg rond doelstellingen en invulling van de opleiding, waardoor de focus op extramurale settings beter vorm kan krijgen. Het is bovendien de ambitie om ook disciplines als ICT en architectuur in de toekomst nauwer bij de opleiding te betrekken. De commissie heeft vastgesteld dat dit streven door het werkveld wordt geapprecieerd. Op die manier kan verder vorm worden gegeven aan de interdisciplinariteit van de nieuwe bacheloropleiding, zodat optimaal kan worden ingespeeld op de kansen en noden die onder andere zijn ontstaan als gevolg van het nieuwe Vlaamse woonzorgdecreet.

Het competentieprofiel van de opleiding, zo kon de commissie lezen in het informatiedossier, is tot stand gekomen door analyses van publicaties over ouderenzorg, analyses van bestaande (inter)nationale competentieprofielen en gestructureerd overleg met vertegenwoordigers vanuit de ouderenzorg. Aangezien Bachelors in de Verpleegkunde de opleiding gebruiken om de bijzondere beroepstitel van 'verpleegkundige gespecialiseerd in de geriatrie' te verwerven, werd ook het desbetreffende ministerieel besluit geraadpleegd voor de formulering van het competentieprofiel.

De leden van het werkveld met wie de commissie kon spreken, waren erg enthousiast over de huidige en beoogde brede focus van de opleiding. Ze bevestigden dat ze intensief betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het programma, onder andere via jaarlijkse resonantievergaderingen, en uitten hun tevredenheid over de luisterbereidheid en openheid van de opleiding.

In het informatiedossier gaat de opleiding uitgebreid in op de situering van de bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg in het Vlaamse onderwijslandschap. Ze ziet daarbij de interdisciplinaire aanpak, de diverse instroom, de focus op de gerontologische en de geriatrische context als de kenmerken die haar onderscheiden van

basisopleidingen of gelijkaardige bachelor-na-bachelorprogramma's. Desgevraagd gaven de programmaverantwoordelijken tijdens het visitatiebezoek aan dat er slechts beperkt contact is geweest met opleidingen in Vlaanderen in hetzelfde domein om synergie te bewerkstelligen.

Overwegingen:

De commissie apprecieert dat voor de uitwerking van het profiel van de opleiding en het opstellen van het huidige competentieprofiel het werkveld intensief werd geconsulteerd. De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding gebruik kan maken van een breed netwerk in de verschillende sectoren die de opleiding als het werkveld voor haar alumni beschouwt.

De commissie heeft van het werkveld vernomen dat het de brede oriëntatie van de opleiding erg apprecieert en dat deze brede, interdisciplinaire profilering net dat is waar in het werkveld grote nood aan bestaat. De commissie apprecieert dat de opleiding zich expliciet richt op de toekomstige setting en gevoelde noden van de ouderenzorg. Ze is bovendien opgetogen dat door de link met de Xios-hogeschool de extramurale settings meer aandacht zullen krijgen in het programma.

Toch wil de commissie als suggestie meegeven dat de opleiding de beoogde uitstroom van de opleiding verder scherp stelt en haar positie binnen het domeinspecifiek leerresultatenkader duidelijker afbakent. Hoewel ze de brede focus van de opleiding apprecieert, kan de commissie zich voorstellen dat ook hier een zekere begrenzing aan de orde is. Zo is de commissie van mening dat een opleiding tot ouderenconsulent een heel andere focus veronderstelt dan een opleiding in de ouderenzorg. Tegen die achtergrond vindt de commissie dat de opleiding een actievere houding kan aannemen in het zoeken naar synergie met de verwante opleidingen, die momenteel in het Vlaamse hogeronderwijslandschap worden aangeboden, zodat voor geïnteresseerde studenten duidelijker wordt welke opleiding welk studentenpubliek het best bedient.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.1.3 Samenvattend oordeel onderwerp 1: Doelstellingen opleiding

De commissie heeft beide facetten van het onderwerp 1 'doelstellingen opleiding' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 1 voldoende.

4.2 Programma

Voor de beschrijving van het programma wordt verwezen naar het voorgaande hoofdstuk 3.

4.2.1 Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele gerichtheid:

- *Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, en/of (toegepast) onderzoek*
- *Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline*
- *Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk*

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier kon de commissie lezen dat de opleiding op verschillende manieren probeert om vorm te geven aan de professionele gerichtheid van het programma. De structurele band met de beroepspraktijk blijkt uit het gebruik van state-of-the-art studiemateriaal (resultaten van wetenschappelijk onderzoek, vakliteratuur, *best practices*). Vaardigheidstraining van studenten wordt als erg belangrijk beschouwd (zie ook facet 2.2.).

Tijdens de gesprekken vernam de commissie van de studenten van het huidige interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg dat ze hun opdrachten moeten staven met vak- of wetenschappelijke literatuur. Ook in de opleidingsonderdelen wordt regelmatig met vak- of wetenschappelijke of vakliteratuur gewerkt. In de productevaluatie van het innovatieproject is bovendien als vereiste opgenomen dat gebruik gemaakt moet worden van anderstalige wetenschappelijke of vakliteratuur. Vanaf academiejaar 2012-2013 wordt extra aandacht besteed aan het correcte gebruik van referenties. De lectoren merkten op dat er veel peer-coaching plaatsvindt, waarbij het opvalt dat jongere studenten, die vaak meer met wetenschappelijke literatuur zijn geconfronteerd tijdens hun basisopleiding, de oudere studenten helpen.

De commissie las in het informatiedossier dat de opleiding een aantal maatregelen wil aanwenden om het programma voortdurend te actualiseren, zoals professionalisering en deskundigheidsbevordering van de (praktijk)lectoren; het uitbouwen van een (inter)nationaal netwerk; het uitwerken van praktijkgericht onderzoek; het werken met gastprofessoren en gastsprekers uit het werkveld.

In elk deel van het programma is een module voorzien voor professionalisering (stage). Tijdens de professionalisering wordt wat de studenten hebben geleerd via integratieopdrachten geïntegreerd in een reële werksetting. De professionalisering vindt plaats op vier verschillende stageplaatsen, zodat de studenten een deel van hun professionalisering op de eigen werkvloer kunnen uitvoeren, maar niet alles.

De integratie wordt ondersteund via een portfolio en de inzet van een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) en Persoonlijk Actieplan (PAP) (zie ook facet 2.2.). Desgevraagd

gaven de programmaverantwoordelijken tijdens de visitatie aan dat de studenten worden begeleid door een lector uit de opleiding en door een mentor op de werkvloer. Op verschillende momenten tijdens de stage worden evaluatiemomenten ingelast, waarop alle partijen aanwezig zijn. De evaluatie gebeurt op basis van vastgelegde criteria, die ook met de stagementor worden besproken. De commissie vernam tijdens het visitatiebezoek dat de stagebegeleiders contact opnemen met de stagementor indien zich problemen voordoen.

De commissie ging tijdens de gesprekken ook in op de vraag hoe net afgestudeerde academische bachelors, die in principe in het programma kunnen instromen (zie ook facet 2.5.), kunnen worden ingezet bij stages, aangezien ze tijdens hun initiële bachelortraject minder professionele vaardigheden hebben ontwikkeld. Van de programmaverantwoordelijken vernam de commissie dat deze instromers misschien bij aanvang van de stage langer zullen moeten observeren, maar dat ze uiteindelijk de beoogde competenties ook moeten kunnen toepassen op de werkvloer. De vertegenwoordigers van het werkveld meldden aan de commissie dat ze studenten met dit profiel erg goed zouden kunnen inzetten voor meer gerontologisch georiënteerde taken. Ze benadrukten zelfs dat hier grote vraag naar is.

Tijdens de gesprekken hoorde de commissie dat de professionaliseringsmodules op elkaar voortbouwen en culmineren in een innovatieproject, waarin studenten een innovatietraject binnen een (zorg)organisatie uitwerken en dit onderbouwen aan de hand van de wetenschappelijke en de vakliteratuur. De commissie kon enkele voorbeelden van innovatieprojecten uit het huidige interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg inkijken. Ook bekeek de commissie de verschillende opleidingsonderdelen, de praktijkopdrachten en de integratieopdrachten van de professionaliseringsmodules.

Tijdens de gesprekken werd uitgebreid ingegaan op de vraag of, gezien de brede focus van de opleiding, in alle beoogde domeinen voldoende links aanwezig zijn met de huidige beroepspraktijk. Na lectuur van het informatiedossier was de commissie immers van mening dat die link vooral aanwezig is voor paramedische thema's en domeinen. Het management gaf aan dat gezien de nakende fusie met de Xios-hogeschool, het programma zich in de toekomst meer op de extramurale context zal kunnen focussen, aangezien die expertise dan duidelijker aanwezig zal zijn. Van de programmaverantwoordelijken vernam de commissie dat module 7 rond *community care* volledig gericht is op thuiszorg, zodat ook dit element in de opleiding aanwezig is. De studenten en alumni gaven aan dat ze van oordeel waren dat de transmurale component van ouderenzorg al duidelijk in het programma aanwezig is.

Overwegingen:

De commissie heeft kunnen vaststellen dat in het programma op adequate wijze wordt gewerkt aan de ontwikkeling van professionele vaardigheden. De commissie is opgetogen over de vorm van de stages in de opleiding, waarbij de vaardigheden op elkaar voortbouwen in de richting van het innovatieproject. De commissie heeft bovendien kunnen vaststellen dat de begeleiding van en feedback op de stage op een goede manier gebeurt.

De commissie is van mening dat de *evidence-based* component op een goede manier in het programma is geïntegreerd. Wel vindt de commissie dat de opleiding erover moet waken dat bij het *evidence-based* werken studenten steeds in de eerste plaats de wetenschappelijke, eerder dan de vakliteratuur raadplegen. De commissie is bovendien tevreden over de manier waarop de werkende studenten begeleid worden inzake *evidence-based* werken.

Het is de commissie opgevallen dat de focus van het programma momenteel veel meer op de residentiële, geriatrische zorgcontext ligt dan in de doelstellingen wordt vooropgesteld. De commissie is van mening dat in het programma goede links bestaan met de actuele beroepspraktijk en recente ontwikkeling voor de paramedische thema's. De modules met betrekking tot geriatrie zijn met andere woorden sterk uitgewerkt. De commissie vindt daarentegen dat de gerontologische invalshoek van het programma op onvoldoende wijze is uitgewerkt. Er zijn weliswaar gerontologische componenten in het programma aanwezig, maar die zijn eerder gericht op een uitstroom naar paramedische beroepen. Dit laat zich volgens de commissie ook voelen in de stages. Voor studenten die een carrière ambiëren in niet-zorggerelateerde contexten, of die een niet-paramedische achtergrond hebben, is dit element naar aanvoelen van de commissie onvoldoende uitgewerkt. De commissie tilt zwaar aan dit punt, aangezien de opleiding expliciet de ambitie heeft om breed te zijn.

De commissie is van mening dat de opleiding moet nadenken over het werken met een brede instroom enerzijds en het evenwicht tussen de gerontologische en geriatrische component van het programma anderzijds, zodat het programma in lijn blijft met het competentieprofiel (zie ook onderwerp 1). De huidige aangebrachte diepgang is ingegeven om voornamelijk aan verpleegkundigen de mogelijkheid tot een verdere specialisatie in de ouderenzorg te garanderen. De vraag blijft of dat ook de juiste keuze en diepgang is als men wil opleiden tot medewerker Interdisciplinaire Ouderenzorg in het brede domein.

Het scherpstellen van dit evenwicht is des te dringender, omdat de opleiding ook een diversere instroom beoogt (zie 2.5.), die op dit vlak expliciete verwachtingen zal hebben. Deze operatie zal ook gevolgen hebben voor de personeelssamenstelling en –omvang (zie onderwerp 3). Tegen deze achtergrond is de commissie van mening dat de opleiding snel werk moet maken van de samenwerking met de Xios-hogeschool (zie ook facet 1.2.).

Indien de focus en inhoud van het programma echter nog breder wordt dan vandaag het geval is, en ook het programma zich meer op contexten zal richten die buiten de zorg liggen, is de commissie wel van mening dat de studiebelasting van de studenten goed moet worden gemonitord (zie ook facet 2.4.). Om het programma studeerbaar te houden voor de diverse studentenpopulaties met uiteenlopende uitstroomambities, geeft de commissie de opleiding ernstig in overweging om te werken met specifieke (bijvoorbeeld paramedische en niet-paramedische) tracks.

Oordeel van de commissie: onvoldoende

4.2.2 Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

– <i>Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding</i>   – <i>De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma</i>

Bevindingen van de commissie:

Programma

In 3.3. werd reeds ingegaan op de structuur van het curriculum. Zes leerlijnen lopen doorheen de modules. Door de formulering van deze leerlijnen wil de opleiding verzekeren dat de beoogde competenties in de verschillende modules aan bod komen. Dit wordt ook duidelijk in figuur 2:

	Module 1: Interprofessioneel samenwerken	Module 2: Gezond ouder worden	Module 3: Specifieke geriatrie problemen	Module 4: Hersenspinsels	Module 5: Professionalisering (deel 1)	Module 6: Kwaliteit in het team	Module 7: Community Care	Module 8: Maatschappelijke participatie en empowerment	Module 9: Innovatieproject	Module 10: Professionalisering (deel B)
Leerlijnen										
Gerontologie	X	X	X	X			X	X	X	X
Geriatricie	X		X	X	X		X	X	X	
Onderzoeksvaardigheden	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Communicatieve en sociale vaardigheden	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Reflectievaardigheden en zelfsturing					X	X			X	X
Recht en ethiek	X		X	X	X		X	X	X	

Figuur 2

In de leerlijn rond onderzoeksvaardigheden wordt aandacht besteed aan de algemene en beroepsgerichte competenties, zoals denk- en redeneervaardigheid, het verwerven, beoordelen en verwerken van informatie, kritische ingesteldheid, *evidence-based* en oplossingsgericht werken. Op die manier wordt de student ook voorbereid op het innovatieproject. De leerlijn rond communicatieve en sociale vaardigheden werkt aan specifieke communicatieve en sociale vaardigheden in het begeleiden van en werken met de oudere cliënt. De leerlijn rond reflectievaardigheden en zelfsturing is gericht op het professioneel toepassen en integreren van de andere leerlijnen. In de leerlijn gerontologie wordt aandacht besteed aan de gezond ouder wordende mens vanuit een interdisciplinair, holistisch en *empowerend* perspectief. In de leerlijn geriatricie gebeurt hetzelfde voor de kwetsbare oudere.

Tijdens het visitatiebezoek heeft de commissie de beschrijvingen en het cursusmateriaal van alle modules kunnen inkijken. Ze heeft vastgesteld dat per opleidingsonderdeel doelstellingen werden opgesteld, die gekoppeld zijn aan de competenties van het competentieprofiel. De commissie heeft bovendien een competentiematrix kunnen inkijken, waarin de doelstellingen van elke module worden gekoppeld aan het competentieprofiel en aan onderdelen uit de generieke en de domeinspecifieke leerlijnen.

Didactisch concept

In het informatiedossier heeft de commissie kunnen vaststellen dat verschillende werkvormen worden ingezet in de opleiding, zoals hoorcolleges, begeleid zelfstandig werk en practica (zie ook figuur 1, 3.3.). Voor de practica wordt gewerkt met simulatiecliënten en audiovisueel materiaal. Vaardigheden rond coachen en waarderend werken worden inge oefend tijdens een communicatiemeerdaagse. Integratie-opdrachten en het POP en PAP worden gebruikt ten behoeve van reflectie. De opleiding zet op structurele wijze inter- en supervisie in.

Het programma hecht veel belang aan het inoefenen van vaardigheden. De commissie las in de documenten dat de opleiding hiervoor gebruik maakt van het concept van probleemgestuurd onderwijs. Per module wordt een onderscheid gemaakt tussen hoorcolleges en practica. Het curriculum wordt zo veel mogelijk op zo'n manier aangeboden, dat practica in de namiddag volgen op de hoorcolleges die in de voormiddag worden aangeboden. Studenten krijgen reële casussen/problemen uit de beroepspraktijk voorgelegd waarin ze individueel of in een groep een oplossing moeten uitwerken. De commissie vernam tijdens de gesprekken dat 60-75% van het curriculum bestaat uit zulke practica. Daarnaast voeren de studenten in modules 5 en 10 ook integratieopdrachten uit, waarin een vertaalslag wordt gemaakt naar de praktijkcontext van de studenten (zie ook 2.1.).

De commissie stelde aan de programmaverantwoordelijken en de lectoren de vraag hoe omgegaan wordt met het diverse publiek voor de modules die inhoudelijk een zekere voorkennis veronderstellen, in het bijzonder de module over specifieke geriatrische problemen (zie ook facet 2.5.). De lectoren gaven aan dat ze stof bevattelijk proberen te maken door pragmatisch te werk te gaan en met casussen te werken. Belangrijk is dat studenten vertrouwd worden gemaakt met de wetenschappelijke literatuur rond gerontologische en geriatrische thema's, eerder dan dat ze in de diepte de aangeboden thema's moeten studeren. Van de programmaverantwoordelijken vernam de commissie dat indien in het POP bepaalde lacunes in voorkennis worden waargenomen, hier via de coaching die aan het PAP wordt verbonden, op wordt ingegaan. Desgevraagd gaf een alumnus zonder paramedische vooropleiding aan dat ze door de interdisciplinaire samenwerking in groepen bovendien geholpen werd de inhoud te verwerken (zie ook facet 2.4.).

Interdisciplinariteit

De commissie sprak tijdens het visitatiebezoek met de verschillende gespreksgroepen uitgebreid over de manier waarop de interdisciplinariteit wordt vormgegeven in het programma. Van de programmaverantwoordelijken vernam de commissie dat studenten in de beginfase van het programma (module 1) expliciet worden geconfronteerd met

concepten als multi- en interdisciplinariteit en interprofessioneel overleg. Voortbouwend op deze basiskennis, zit interdisciplinariteit vervolgens in alle componenten van het programma vervat omdat thema's steeds vanuit verschillende invalshoeken worden besproken. De lectoren gaven aan dat ze de interdisciplinariteit als een basishouding beschouwen. Daarnaast wordt bij groepswerken steeds gestreefd naar een zo interdisciplinair mogelijke samenstelling van de groep. In de casussen, rollen- en groepsspellen, en in de integratiecasuïstiek worden de interdisciplinaire vaardigheden, het werken met verschillende invalshoeken om tot één geïntegreerde oplossing te komen, bovendien veelvuldig ingeoeft.

Desgevraagd gaven de studenten aan dat ze van mening zijn dat de interdisciplinaire component sterk in het programma en de aanpak aanwezig is door de verschillende disciplines die in het lesaanbod aanwezig zijn, door het volgen van lessen met medestudenten met verschillende achtergronden, en door de verschillende achtergronden van de lectoren en stagebegeleiders.

Met betrekking tot dit laatste punt vroeg de commissie tijdens het visitatiebezoek aan het management wat de ambitie van de opleiding is qua diversiteit in de instroom, aangezien deze belangrijk is om het interdisciplinaire didactische concept van de opleiding waar te maken. Het management wees erop dat momenteel 60-70% van de opleiding bestaat uit verpleegkundigen. Hoewel de opleiding streeft naar een grotere mix (zie facet 2.5.), wezen de lectoren erop dat de interdisciplinaire invalshoek ook kan worden gewaarborgd door verpleegkundigen die in een andere setting zijn tewerkgesteld, samen te zetten.

Ook in de innovatieprojecten wordt van de studenten vereist dat een interdisciplinaire component aanwezig is. Studenten dienen een gerichte opdracht uit te voeren in hun stagecontext, en worden hierin begeleid door hun stagementor (werkvloer) en –begeleider (opleiding). Deze laatste heeft onder andere als taak om de doelstelling van het innovatieproject mee te bewaken. De jury die het innovatieproject uiteindelijk moet evalueren, is eveneens interdisciplinair samengesteld. Van de lectoren vernam de commissie dat de opleiding werkt met een uitgebreide richtlijn over hoe de innovatieprojecten vorm moeten krijgen. Minimumcriteria voor de aanwezigheid van de interdisciplinaire component zijn echter niet aanwezig. Dit academiejaar is de opleiding voor het eerst ook gestart met een kick-offmeeting voor lectoren, studenten en mentoren die betrokken zijn bij het innovatieproject. Tijdens deze meeting is de visie van de opleiding uiteengezet.

Toetsing

De commissie kon in de documentatie vaststellen dat in de banaba een combinatie van toetsvormen zal worden aangewend, zoals papers, vaardigheidstoetsen, integratietoetsen, presentaties, discussies, projecten en portfolio's. De commissie kon de toetsen inkijken en vernam van de huidige postgraduaatsstudenten dat ze de wijze van evalueren die momenteel wordt gehanteerd, adequaat vinden.

De meerderheid van de modules wordt tweejaarlijks georganiseerd. Tegen die achtergrond vroeg de commissie zich af of studenten een jaar moeten wachten indien ze voor een bepaalde module niet slagen. Van het opleidingsmanagement vernam de commissie echter dat voor studenten in dit geval extra coaching wordt voorzien, zodat ze geen studievertraging hoeven op te lopen.

Overwegingen:

De commissie is opgetogen dat de opleiding met leerlijnen werkt om te verzekeren dat de beoogde competenties doorheen de verschillende modules aan bod komen en heeft via de matrix kunnen vaststellen dat de verschillende beoogde competenties door het curriculum worden ontwikkeld. Wel heeft de commissie vragen rond de ontwikkeling van de gerontologische leerlijn, maar deze bemerking werd reeds meegenomen in de weging van facet 2.1. De specifieke geriatrie domeinen vindt ze daarentegen sterk in het programma ontwikkeld.

De commissie is tevreden over het didactische concept waarmee de opleiding werkt, met een goed uitgewerkte vaardigheidstraining, waarbij de theorie meteen wordt toegepast op de praktijk. Ook waardeert ze de inspanningen van de opleiding om via het POP en het PAP de instromende studenten op individuele wijze te begeleiden en coachen.

De commissie ziet nog een duidelijke verbetermarge in de manier waarop de interdisciplinariteit in de opleiding wordt vormgegeven. De commissie vindt het positief dat de studenten en alumni van de huidige postgraduaatsopleiding allen bevestigen dat de opleiding hen heeft bijgebracht om problemen via een interdisciplinaire invalshoek te benaderen. De commissie heeft echter kunnen vaststellen dat een expliciete, overkoepelende visie over hoe de interdisciplinariteit didactisch en inhoudelijk in het programma dient te worden geïmplementeerd, nog ontbreekt. Bijgevolg wordt de interdisciplinariteit naar mening van de commissie nog te veel ingevuld als het naast elkaar plaatsen van disciplines in de verschillende opleidingsonderdelen. Aan deze impliciete aanwezigheid van de interdisciplinariteit zijn volgens de commissie risico's verbonden, in de zin dat de opleiding op die manier moeilijker kan controleren of studenten de interdisciplinaire competenties ook werkelijk ontwikkelen. De commissie dringt er bij de opleiding op aan snel werk te maken van deze overkoepelende visie, waarbij met name ook de interdisciplinaire vaardigheidstraining verder vorm dient te krijgen. De huidige samenwerking met de Xios-hogeschool ziet de commissie als een punt dat deze actie kan faciliteren.

De commissie heeft de voorgestelde toetsing kunnen inkijken en vindt deze adequaat. Wel vraagt de commissie om ook bij de toetsing blijvend aandacht te hebben voor het feit dat niet alle instromende studenten een paramedische achtergrond hebben. De commissie kon vaststellen dat de studenten van de huidige postgraduaatsopleiding tevreden zijn over de huidige manier van evalueren, die volgens hen ook heeft bijgedragen om op een andere manier in het werkveld te staan.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.3 Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

Bevindingen van de commissie:

Tijdens het visitatiebezoek stelde de commissie aan verschillende gespreksgroepen de vraag hoe de opleiding, met een groot aantal lectoren, gastlectoren en gastsprekers, erover waakt dat een coherent programma wordt aangeboden. Van het management vernam de commissie dat elke module van de opleiding als een blok wordt beschouwd. Een blokcoördinator zorgt ervoor dat de doelstellingen van elke module worden bereikt en dat afgestemd wordt tussen de verschillende lectoren en sprekers die tot de module bijdragen, die samen het blokteam vormen. Deze blokteams komen minstens twee keer per jaar samen, een feit dat door de betrokkenen van het werkveld, die als gastdocent optreden, werd bevestigd. De opleidingscoördinator en de opleidingsraad zorgen ervoor dat er afstemming blijft bestaan tussen de verschillende modules.

De commissie ging tijdens het visitatiebezoek ook uitgebreid in op de verticale coherentie van het programma, aangezien ze vernam dat studenten zowel met deel A als met deel B van de opleiding kunnen beginnen. De commissie vroeg zich af hoe de introductie tot interdisciplinariteit (zie ook facet 2.2.) en tot *evidence-based* werken, die in deel A voorzien worden, wordt aangeleerd aan studenten die instromen in deel B, en hoe vervolgens verzekerd wordt dat bijkomende kennis en vaardigheden op deze basiskennis voortbouwen. De programmaverantwoordelijken gaven aan dat ze van mening zijn dat de ideale volgorde van het programma is dat studenten beginnen met deel A, en dan verder gaan met deel B. Desalniettemin wil de opleiding zich flexibel opstellen. Daarom worden de basisinzichten indien nodig specifiek voorzien in deel B voor studenten die in dat deel zijn ingestroomd. Studenten en alumni bevestigden dat de modules onderling inwisselbaar zijn en dat ze geholpen worden indien ze problemen ondervinden op het vlak van voorkennis. De programmaverantwoordelijken gaven aan dat het POP en het PAP ook hier belangrijk zijn.

Overwegingen:

De commissie apprecieert dat de opleiding beoogt om te werken met een gemodulariseerd programma, en dat door het gebruik van leerlijnen de vaardigheden en competenties op een coherente manier doorheen de modules worden opgebouwd.

De commissie is ervan overtuigd dat in de opleiding een goed systeem van overleg bestaat, met blokcoördinatoren en blokteams die de modules coördineren en een opleidingsraad en –coördinator die de coherentie tussen de modules superviseren.

De commissie stelde vast dat studenten de delen van het programma ook in omgekeerde volgorde kunnen volgen. Hoewel de commissie apprecieert dat de opleiding in dit geval extra coaching voorziet en ook studenten en alumni deze werkwijze niet als een beperking ervaren, vindt de commissie de verticale coherentie in de competentieopbouw een blijvend aandachtspunt. Zeker indien de studentengroep van de opleiding zich uitbreidt en diverser qua samenstelling wordt (zie ook facet 2.5.), zal de opleiding hierover moeten waken. In dat geval is individuele coaching immers niet meer zo evident, omwille van de werkdruk die op het personeel wordt gelegd (zie ook facet 3.2.).

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.4 Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm zoals vastgesteld bij decreet.

Bevindingen van de commissie:

De commissie vroeg tijdens de visitatie aan de verschillende gespreksgroepen hoe de reële studietijd in de opleiding zal worden gemonitord. Dit is, zeker gezien de ambitie om uiteenlopende doelgroepen aan te trekken, die mogelijk meer tijd nodig hebben om zich bepaalde modules eigen te maken, een belangrijke vraag.

Van de programmamaverantwoordelijken vernam de commissie dat momenteel in het postgraduaat al één keer per jaar een focusgroepgesprek met studenten wordt gehouden, waarin de ervaren studiebelasting een van de aandachtspunten is. In de documenten kon de commissie vaststellen dat tijdens deze focusgroepen nog geen klachten aan de oppervlakte zijn gekomen aangaande de studielast in de huidige postgraduaatsopleiding. Van zodra de opleiding de status van bacheloropleiding krijgt, zal ze bovendien worden ingeschakeld in het centrale systeem van kwaliteitszorg van de PHL (zie ook facet 5.1.), waar in de enquêtes die studenten jaarlijks invullen de studiebelasting een steeds wederkerend item is. Daarbij is het ook de bedoeling dat docenten structureel nagaan of de begrote studietijd voor hun opleidingsonderdeel in overeenstemming is met de studiepunten die eraan worden toegekend.

In het informatiedossier las de commissie dat de opleiding gespreid wordt aangeboden in twee delen, om de combinatie leren-werken haalbaar te maken voor werkstudenten. Om diezelfde reden wordt ervoor geopteerd om de lesdagen te beperken tot één vaste lesdag per week. Er wordt in het jaarrooster bovendien tijd voorzien voor de afwerking van opdrachten en het voorbereiden van examens. De (praktijk)lectoren overleggen daarnaast onderling om ervoor te zorgen dat de studiebelasting op bepaalde momenten niet te hoog wordt.

De commissie ging ook tijdens de gesprekken verder in op de vraag welke elementen in het programma ervoor zorgen dat het programma studeerbaar is – ook voor studenten met een niet-paramedische achtergrond. De lectoren gaven aan dat de integratie van thema's doorheen de modules een belangrijk studiebevorderend element is, in de zin dat thema's en vaardigheden waarmee studenten in de ene module worden geconfronteerd, ook in andere modules aan de orde komen. Een ander element is volgens de lectoren de praktijkgerichte component van de opleiding, die ervoor zorgt dat het in theorie geleerde meteen in de praktijk wordt toegepast. Een laatste aspect dat werd aangehaald is dat studenten via het POP en het PAP ondersteund worden, wat de studeerbaarheid van het programma verhoogt. Indien er problemen zijn, bijvoorbeeld in de aanloop naar examens, gaat men in team bekijken waar het probleem zich situeert.

Studenten en alumni gaven tijdens de gesprekken aan het huidige programma van het postgraduaat studeerbaar te vinden, te meer omdat in blokken wordt gewerkt. De

samenwerking met andere studenten, de ondersteuning vanuit het werkveld en de opleiding, zijn bovendien erg belangrijk in het studeerbaar maken van de opleiding. Met welke opleidingsonderdelen studenten moeilijkheden hebben, hangt af van de basisopleiding van de studenten.

Wel werd er door de programmamaverantwoordelijken op gewezen dat de studenten in het verleden hebben aangegeven dat de combinatie van de studie met werken en een gezin niet altijd evident is. De opleiding wil zich waar mogelijk flexibel opstellen ten aanzien van deze problematiek.

Tijdens de gesprekken meldden een aantal studenten dat de studeerbaarheid van het programma mogelijk zal verminderen, indien in de banaba ook klassieke kennisexamens worden ingericht. In het huidige postgraduaat worden geen klassieke examens georganiseerd, en moeten studenten enkel opdrachten uitvoeren om te slagen.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat het programma, zoals het momenteel op papier wordt voorgesteld, studeerbaar is. Ze is van mening dat de opleiding bovendien inspanningen doet om zich flexibel op te stellen en studenten optimaal te begeleiden om de combinatie van studeren en werken mogelijk te maken. De commissie heeft vastgesteld dat de huidige studenten van het postgraduaat al jaarlijks tijdens focusgroepen expliciet worden bevraagd over de studielast en heeft kunnen lezen dat geen problemen worden gesignaleerd. Tijdens de gesprekken met studenten en alumni van het huidige postgraduaat werd dit bevestigd.

Wel vraagt de commissie de studeerbaarheid blijvend te monitoren, te meer omdat studenten nu ook meer toetsing zullen moeten doorlopen dan in het postgraduaat het geval is. Ook is de commissie van mening dat zeker de studielast van studenten met een niet-paramedische achtergrond intensief dient te worden opgevolgd, aangezien bepaalde opleidingsonderdelen voor deze studenten meer inspanning vergen. In het vooruitzicht van een diversere instroom, is dit een belangrijk aandachtspunt (zie ook facet 2.5.). De commissie heeft er echter vertrouwen in dat dit daadwerkelijk zal gebeuren, aangezien de banaba zal worden ingeschakeld in het hogeschoolbrede systeem van kwaliteitszorg (zie ook facet 5.1.), waar de studielast van de studenten expliciet en uitgebreid wordt bevraagd.

Oordeel van de commissie : voldoende

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

Bachelor-na-bachelor:

- bachelorsgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma*

Bevindingen van de commissie:

Om tot de opleiding te worden toegelaten, dient de student minimum te beschikken over een bachelordiploma uit een van de volgende studiegebieden: gezondheidszorg; sociaal-agogisch werk; farmaceutische wetenschappen; geneeskunde; lichamelijke opvoeding; revalidatiewetenschappen en kinesitherapie; psychologische en pedagogische wetenschappen; sociale gezondheidswetenschappen; of tandheelkunde. Studenten met diploma's uit deze studiegebieden hebben rechtstreekse toegang tot de bacheloropleiding.

Studenten in het bezit van bachelordiploma's uit andere studiegebieden kunnen ook tot de opleiding worden toegelaten na een toelatingsonderzoek. Dit bestaat uit twee onderdelen: ten eerste een schriftelijke kandidatuurstelling met een curriculum vitae en een portfolio waarin relevante werkervaring met ouderen wordt aangetoond; ten tweede een schriftelijke en mondelinge motivatie en beschrijving van hoe de opleiding kan bijdragen in de verdere professionele ontwikkeling van de kandidaat.

De commissie heeft in de documenten kunnen vaststellen dat het interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg in de voorbij jaren in meerderheid verpleegkundigen heeft aangetrokken. Daarnaast stromen jaarlijks enkele ergotherapeuten in. Verder namen in bepaalde academiejaren onder andere ook kinesisten, sociaal werkers en pedagogen deel.

Tijdens het visitatiebezoek bevroeg de commissie de verschillende gespreksgroepen over de mogelijkheden om de instroom van studenten diverser te maken, aangezien de interdisciplinariteit van het studentenpubliek cruciaal is voor het in de praktijk brengen van het didactisch concept van de opleiding (zie ook facet 2.2.). Het management en de programmaverantwoordelijken gaven aan dat ze momenteel in de eerste plaats van het uitgebreide netwerk van het departement Healthcare gebruik maken om toekomstige studenten te werven. De hoop is dat door de betere samenwerking – en nakende fusie – met de Xios-hogeschool, ook gericht geworven kan worden bij het publiek van sociaal werkers.

De programmaverantwoordelijken meldden aan de commissie dat ze zich zeker ook op interdisciplinaire teams binnen organisaties richten om samen de opleiding te komen volgen. De commissie stelde vast dat bij de studenten en alumni inderdaad enkele interdisciplinaire teams aanwezig waren, die deze aanpak erg op prijs stelden.

De programmaverantwoordelijken gaven bovendien aan dat hoewel ze een diverser studentenpubliek wenselijk achten, het ook mogelijk is om interdisciplinair te werken met een homogeen publiek van verpleegkundigen. Niet alleen komen deze verpleegkundigen uit verschillende werkcontexten, ze worden op de werkvloer geconfronteerd met een interdisciplinair team en kunnen dus heel gericht opdrachten uitvoeren.

De commissie vernam tijdens het visitatiebezoek dat ook afgestudeerde bachelors zonder werkervaring (in de ouderenzorg) kunnen worden toegelaten tot de opleiding, maar dat deze in het huidige postgraduaat bijna niet voorkomen. Dit geldt ook voor academische bachelors. De programmaverantwoordelijken gaven aan dat het de bedoeling is om een toelatingsproef te voorzien voor kandidaten zonder ervaring in de zorgsector om naar hun motivering te peilen. Op die manier kan een persoonlijk traject worden uitgewerkt, met bijkomende coaching.

Tijdens het visitatiebezoek ging de commissie verder in op vraag of het programma haalbaar is voor studenten zonder paramedische achtergrond (zie ook facet 2.2.). De programmaverantwoordelijken benadrukten dat voor deze studenten extra ondersteuning wordt voorzien voor de modules waar enige paramedische voorkennis verondersteld wordt. Het POP geeft de lectoren al in een vroege fase houvast over waar studenten zich verder moeten ontwikkelen. Voor de stageopdrachten wordt ook voor mensen zonder werkervaring en voor de academische bachelors een passende oplossing gezocht.

De studenten en alumni gaven tijdens de gesprekken aan dat het interessant was geweest om in een gemengde groep les te volgen, waarbij de uitwisseling erg belangrijk was. Studenten met werkervaring gaven aan dat ze van de jongere studenten hebben geleerd hoe te werken met ICT en van hen ondersteuning hadden gekregen inzake de wetenschappelijke vereisten voor het onderbouwen van een paper. Studenten met werkervaring konden de net afgestudeerde studenten dan weer op andere vlakken helpen. Die gezonde mix vonden de studenten net belangrijk.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de opleiding formeel voldoet aan de instroomvereisten voor de banaba.

De commissie heeft vastgesteld dat tot op heden vooral werd gerekruteerd vanuit de eigen achterban van de basisopleidingen Verpleegkunde en Ergotherapie. De toelatingsvoorwaarden worden met andere woorden nog niet in de volledige breedte toegepast. Tegen deze achtergrond vraagt de commissie zich af of de interdisciplinaire invalshoek van het programma met de huidige studentenpopulatie ten volle kan worden gerealiseerd (zie ook facet 2.2.). De commissie heeft echter tegelijkertijd vernomen dat de opleiding in de toekomst een bredere instroom ambieert.

Indien de toelatingsvoorwaarden echter in de volledige breedte worden toegepast, zal de opleiding mogelijk met andere problemen worden geconfronteerd, die ze van nabij moet monitoren. Met een brede instroom wordt het immers moeilijker om iedereen, bijvoorbeeld ook studenten zonder paramedische achtergrond, tot de beoogde diepgang te brengen. Bovendien is de commissie er, in tegenstelling tot het werkveld, niet van overtuigd dat voor academische bachelors de professionalisering (stage) betekenisvol kunnen worden ingevuld. Dit is zeker een punt indien de studenten nog geen werkervaring hebben. De commissie geeft daarom ter overweging mee om de academische bachelordiploma's toe te voegen aan de categorie van diploma's waaraan extra toelatingsvoorwaarden worden verbonden.

De commissie is opgetogen over de manier waarop de opleiding instromende studenten van alle mogelijke achtergronden begeleidt via het POP en het PAP en heeft gezien dat hier ook personeelsruimte voor wordt gebudgetteerd. De commissie is van mening dat deze begeleiding er momenteel toe bijdraagt dat de opleiding ook haalbaar is voor niet-paramedische studenten. Wel blijft de vaststelling dat deze categorie van studenten meer tijd zal moeten investeren om via het huidige programma tot hetzelfde niveau te komen als hun paramedische collega-studenten. Dit zet dan weer eventueel de studeerbaarheid van het programma op de helling (zie ook facet 2.4.).

Samengevat is de commissie tevreden over de manier waarop de instroom momenteel wordt aangepakt. Bij een schaalvergroting en een diversificatie van de instroom zal het echter niet vanzelfsprekend zijn om de huidige dienstverlening te kunnen continueren.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.5 Facet 2.6. Studietoer

<p><i>De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studietoer:</i> – Bachelor-na-bachelor: tenminste 60 studiepunten</p>
--

Bevindingen van de commissie:

De bacheloropleiding omvat 60 studiepunten (ECTS) en is daarmee in overeenstemming met de decretale bepalingen.

Overwegingen:

--

Oordeel van de commissie : voldoende

4.2.6 Samenvattend oordeel onderwerp 2: Programma

De commissie beoordeelde één van de zeven facetten van onderwerp 2 'programma' als onvoldoende. Facet 2.1. 'eisen professionele/academische gerichtheid' werd als onvoldoende geëvalueerd, omdat de opleiding qua professionele gerichtheid niet het hele terrein bestrijkt dat in het competentieprofiel wordt uitgezet, en zich met andere woorden breder profileert dan met het actuele programma wordt waargemaakt. De focus van de opleiding ligt momenteel veel meer op de residentiële, geriatrische zorgcontext dan in de doelstellingen wordt vooropgesteld.

De commissie vond echter binnen onderwerp 2 ook voldoende elementen terug die kwaliteitsvol zijn uitgebouwd. Zo vindt de commissie dat de opleiding werkt met een goed uitgewerkt didactisch concept, waarin aandacht is voor interdisciplinariteit en persoonlijke begeleiding wordt voorzien voor studenten zonder paramedische achtergrond. Bovendien heeft de commissie vastgesteld dat het departement Sociaal-Agogisch Werk van de Xios-hogeschool vaste partner is geworden voor de uitbouw van het programma, zodat er vertrouwen is dat de professionele gerichtheid van het programma vlotter en gemakkelijker breder zal worden ingevuld. De commissie vindt ook een sterk punt dat voor de uitbouw van de opleiding de suggesties van het werkveld worden meegenomen. Ook heeft ze kunnen vaststellen dat de studenten en alumni van het huidige postgraduaat opgetogen zijn over het aangeboden programma.

Aangezien het interdisciplinaire postgraduaat Ouderenzorg al enkele jaren loopt, is de opleiding momenteel zeker startklaar om met de nieuwe opleiding van start te gaan. Dit geeft de commissie vertrouwen in het feit dat de banaba een kwaliteitsvol programma zal kunnen opzetten.

Samenvattend vindt de commissie dat de opleiding de beoogde doelstellingen via het programma bereikt, al moeten nog een aantal zaken worden opgelost om de doelstellingen in de volledige breedte waar te maken.

4.3 Inzet personeel

4.3.1 Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding:

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk*

Bevindingen van de commissie:

De opleiding beoogt om voor het onderwijzend personeel een optimale mix te bekomen tussen onderwijskundige en inhoudelijke expertise. Hierbij wordt ervoor geopteerd om (praktijk)lectoren aan te stellen die naast de aanstelling in de opleiding ook actief zijn in de ouderenzorg als gespecialiseerd zorgverlener, (zorg)coördinator, stafmedewerker of directielid. Bovendien wordt gewerkt met gastlectoren en gastsprekers om expertise uit het werkveld te verzekeren.

Daarnaast wordt ernaar gestreefd om zoveel mogelijk expertise in huis te halen uit de verschillende werkdomeinen van de ouderenzorg, vanuit zowel een geriatrische als een gerontologische context. De commissie vernam tijdens de visitatie dat een belangrijk deel van het personeel verbonden is met de Expertisecel Ouderenzorg van de PHL, en op die manier via (praktijkgericht) onderzoek op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen in het veld.

De commissie ging in het informatiedossier de achtergrond van het onderwijzend personeel na. Tijdens de visitatie vernam de commissie van studenten en alumni dat ze de grote mix aan achtergronden van (gast)lectoren en gastsprekers appreciëren.

Overwegingen:

De commissie is opgetogen over de vertegenwoordiging in de opleiding van mensen die een nauwe band hebben met het werkveld. Dit wordt vormgegeven zowel door het (praktijk)lectorenkorps als door de inzet van gastsprekers en gastdocenten. De commissie heeft kunnen vaststellen dat het korps momenteel voldoende divers is en dat de verschillende leerlijnen adequaat zijn vertegenwoordigd. De commissie is verheugd dat heel wat docenten via de Expertisecel Ouderenzorg ook onderzoeksmatig actief zijn.

Wel is de commissie van mening dat men erover moet waken dat bij een verdere uitbouw van de opleiding de verschillende expertisetakken van de ouderenzorg op evenwichtige wijze vertegenwoordigd blijven en het overzicht van het programma bij de docenten behouden blijft. Indien de opleiding de beoogde bredere instroom krijgt, is het niet ondenkbaar dat de staf voor sommige domeinen zal moeten worden uitgebreid. De commissie is tevreden dat de gesprekken met de Xios-hogeschool op gang zijn gekomen en dat op die manier onderwijzend personeel vanuit de sociaal-agogische hoek aan de opleiding kan worden toegevoegd.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.2 Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.*
- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.*

Bevindingen van de commissie:

De onderwijstaken en coördinerende taken worden volgens het informatiedossier voor de bachelor-na-bachelor-opleidingen van de PHL ingevuld op basis van een 'model van toewijzing en verdeling omkadering'. Er wordt een optimale mix beoogd tussen onderwijsdeskundigen (statutairen), die meestal ook aan een basisopleiding zijn verbonden, en vaste expert-medewerkers (gastprofessoren/gast sprekers) uit het werkveld met een bijzondere expertise. Voor ondersteuning op het vlak van internationalisering, studentenbegeleiding en dergelijke kunnen de bachelor-na-bacheloropleidingen steunen op de diensten van de onderliggende opleidingen of de centrale diensten.

Voltijdse opdrachten komen overeen met 1482 uren per jaar. Lesuren worden verrekend via een coëfficiënt, die wordt bepaald door de taaklast die aan de betreffende lesopdracht is gekoppeld en die afhankelijk is van de groeps grootte, intensiteit van de voorbereiding en verwerking.

In de nieuwe opleiding, zo meldt het informatiedossier, zullen (praktijk)lectoren met een aanstellingspercentage van 10% of meer in aanmerking komen voor een statutaire aanstelling. Voor lagere aanstellingspercentages wordt het statuut van gastprofessor of gast spreker toegestaan.

De opleiding heeft een raming van de personeelsvoorzieningen voorzien op basis van het huidige interdisciplinair postgraduaat ouderenzorg (zie figuur 3).

Tijdens het visitatiebezoek vernam de commissie dat binnen het departement zoveel mogelijk gezocht wordt naar synergie, wat de werkdruk moet verminderen. Vele van de lectoren die worden aangesteld in de banaba, hebben ook in de basisopleiding een aanstelling rond ouderenzorg en doen bovendien onderzoek naar dit thema.

Zowel de programmaverantwoordelijken als de lectoren gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat de werkdruk inderdaad hoog is. Desgevraagd gaven ze toe dat die nog zal stijgen indien het instromende publiek diverser en groter wordt (zie ook facet 2.5.), omdat dan ook de coaching in omvang zal toenemen. De programmaverantwoordelijken en het management gaven aan dat de onderfinanciering van de banaba's in Vlaanderen een algemeen verschijnsel is. Gemeld werd dat de hogeschool momenteel nadenkt over manieren om de middelen voor banaba's beter te verdelen.

PERSONEELSVORZIENINGEN		
Bachelor in de interdisciplinaire ouderenzorg		
	Uren	VTE
Onderwijs		
Hoorcolleges 5 (coëfficiënt 476)	152	0,32
Practica (coëfficiënt 558)	264	0,47
Begeleid zelfstandig werk (coëfficiënt 782)	180	0,23
Totaal	494	1,02
Andere taken		
Coördinatie opleiding (coëfficiënt 1482)	300	0,20
Coördinatie kwaliteitszorg (coëfficiënt 1482)	75	0,05
Coördinatie opleidingsonderdelen (coëfficiënt 1482)	150	0,10
Coaching professionalisering (coëfficiënt 1482)	180	0,12
Totaal	1005	0,47
TOTAAL	1499	1,49

Figuur 3

Overwegingen:

De commissie heeft vastgesteld dat momenteel 1,49 FTE begroot is voor de ondersteuning van de banaba en is van mening dat dit een omvang is die gangbaar is in vergelijkbare opleidingen in Vlaanderen. De commissie is teverrezen over de manier waarop de opleiding probeert om met deze beperkte omvang synergetisch te werk te gaan, door binnen het departement lectoren zo horizontaal mogelijk in te zetten in basis- en vervolgoopleidingen en ook onderzoek hier zoveel mogelijk aan te koppelen.

De commissie is van mening dat het lectorenkorps erg gedreven is en dat daarom met een beperkte bezetting toch veel kan worden bereikt. De commissie ontving ook geen klachten van het personeel over de werkdruk, hoewel toegegeven werd dat die hoog is. Toch is de commissie van mening dat de opleiding de werkdruk nauwlettend moet opvolgen, om de gedrevenheid van het personeel niet op de helling te zetten. De commissie heeft bovendien vastgesteld dat de coördinator van de opleiding, die een belangrijke scharnierfunctie bekleedt binnen de opleiding, een erg omvangrijk takenpakket heeft. Dit zorgt voor een zekere kwetsbaarheid van de opleiding, die zeker gezien de beoogde grotere en meer diverse instroom in de opleiding een belangrijk aandachtspunt is.

Het is de commissie bovendien tijdens de visitatie niet helemaal duidelijk geworden of op het vlak van de kwantiteit van het personeel ook plannen gemaakt zijn die een groeiend en meer divers studentenpubliek in beschouwing nemen, waarbij ook meer toetsing, coaching en stagebegeleiding aan de orde zal zijn. De commissie vraagt de opleiding en de hogeschool om hier snel werk van te maken, eventueel in het kader van de huidige plannen om de middelen voor banaba's anders toe te kennen.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.3 Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

Bevindingen van de commissie:

De opleiding streeft ernaar een optimale mix op te zetten tussen onderwijskundige en inhoudsdeskundige expertise (zie facet 3.1.). Bij werving en selectie worden de (praktijk)lectoren onder andere gescreend op wetenschappelijke of domeinspecifieke deskundigheid, op onderwijs- en didactische expertise, op vertrouwdheid met het werkveld en interesse in projectmatige dienstverlening en onderzoek. De kwalificaties worden na aanstelling bewaakt aan de hand van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Tijdens de gesprekken uitten alumni en studenten zich erg tevreden over de beschikbaarheid, hulpvaardigheid, coaching en deskundigheid van de docenten.

Overwegingen:

De commissie apprecieert de inbreng van het enthousiaste, gedreven lectorenkorps, waarin mensen vanuit het werk- en het onderwijsveld zijn aangesteld, die voor deze specifieke doelgroep over de juiste didactische kwaliteiten beschikken. De commissie heeft vastgesteld dat studenten en alumni uitermate tevreden zijn over de kwaliteit en beschikbaarheid van de lectoren die in het huidige postgraduaat worden ingezet. Dit geeft vertrouwen in de kwaliteit van het personeel in de banaba, aangezien daar grotendeels hetzelfde onderwijzend personeel zal worden ingezet.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.4 Samenvattend oordeel onderwerp 3: Inzet personeel

De commissie heeft de verschillende facetten van het onderwerp 3 'inzet personeel' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 3 voldoende.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen van de commissie:

De commissie las in het informatiedossier dat de lessen van de bacheloropleiding Interdisciplinaire Ouderenzorg voornamelijk zullen plaatsvinden op de campus van het departement PHL-Healthcare (Campus Centrum), die centraal gelegen is en daardoor goed bereikbaar is met het openbaar vervoer.

De opleiding kan, afhankelijk van de noden en de lesinhoud, gebruik maken van verschillende soorten lokalen, te weten 3 aula's, 5 lokalen met klasopstelling, 13 lokalen met vergaderopstelling en 20 praktijklokalen. Alle lokalen zijn voorzien van een klassiek schoolbord, een LCD-projector en een vast projectiescherm. De opleidingen worden ondersteund door de dienst onderwijs in het didactisch gebruik van ICT in het onderwijs. Daarnaast kunnen de studenten gebruik maken van een ontspanningsruimte en een stille studieruimte. Draadloos netwerk met internettoegang zijn overal aanwezig en er zijn diversie communicatiekanalen om informatie door te geven aan studenten.

De PHL, zo kon de commissie in het informatiedossier lezen, startte in 2001-2002 reeds een laptopproject om het actief leren van de studenten te bevorderen. Bedoeling is dat alle studenten over een laptop beschikken, waardoor *anytime anywhere learning* mogelijk is. Studenten gebruiken hiervoor de eigen laptop en kunnen via de PHL een laptop aankopen via sterk gereduceerde prijs.

De PHL-bibliotheek is opgezet als een informatie- en studiecentrum voor studenten en medewerkers van de PHL. Ze is gevestigd op twee locaties: één op campus Elfde Linie en één op campus Diepenbeek. De collectie is opgebouwd rond de opleidingen van de hogeschool en bevat boeken en tijdschriften in elektronische vorm en hardcopy. De collectie wordt voortdurend geactualiseerd. (Praktijk)lectoren kunnen voorstellen doen voor het opnemen van boeken en tijdschriften die relevant zijn voor de opleiding. Het gebruik van databanken en e-books wordt, zeker in nieuwe opleidingen, sterk gepromoot. Studenten hebben toegang tot verschillende databanken, catalogi en e-books.

Studenten en medewerkers hebben ook toegang tot de Provinciale Bibliotheek Limburg, tot de bibliotheek en databanken van de Universiteit Hasselt, waar vooral wetenschappelijke (vak)literatuur terug te vinden is, en tot de bibliotheek van de Xios Hogeschool.

Momenteel beschikt de bibliotheek volgens het informatiedossier over een uitgebreide collectie voor het vakdomein ouderenzorg. Ook relevante vak- en wetenschappelijke tijdschriften zijn aanwezig. Tijdens het visitatiebezoek ging de commissie na hoe de collectie van de bibliotheek het *evidence based*-karakter van de opleiding mee ondersteunt. Van het opleidingsmanagement vernam de commissie dat de studenten toegang hebben tot een

groot arsenaal aan tijdschriften over gezondheidszorg (full text), een feit dat door studenten en alumni werd bevestigd.

Er wordt ook ondersteuning voorzien voor oudere studenten, die niet zo vertrouwd zijn met het gebruik van elektronische databanken en boeken. Het gebruik van databanken en e-books zit ook verweven in de leerlijn wetenschappelijk onderzoek (zie ook facet 2.2.).

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de materiële voorzieningen van de hogeschool adequaat zijn om de banaba te ondersteunen. Ze is opgetogen over het feit dat de hogeschool de ambitie heeft om de studenten zoveel mogelijk met laptops te laten werken en waardeert dat in de banaba studenten die onvoldoende ICT-kennis hebben, ook worden gecoacht om mee van de nieuwe ontwikkelingen te kunnen profiteren.

De commissie heeft bovendien geconstateerd dat de opleiding kan beschikken over een goede ondersteunende collectie vanuit de bibliotheek, die ook in de lessen wordt gebruikt. Van de studenten vernam de commissie dat ze goede begeleiding krijgen in de het aanwenden van databanken en elektronische bronnen.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.4.2 Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier wordt vermeld dat de opleiding over een geïntegreerd beleid beschikt op het vlak van studiebegeleiding. Enerzijds worden vier fasen onderscheiden in de studiebegeleiding: het informeren van studenten; instroombegeleiding; doorstroombegeleiding; en uitstroombegeleiding. Anderzijds zijn er drie niveaus van begeleiding: de eerste- en tweedelijnsbepoeding, die binnen de PHL worden aangeboden, en de derdelijnsbegeleiding waarvoor naar externe diensten wordt doorverwezen.

In de bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg worden een ombudspersoon en een studentenbegeleider voorzien, die samen met de (praktijk)lectoren zullen instaan voor de eerstelijnsbegeleiding. Deze activiteiten worden op centraal niveau ondersteund en gecoördineerd, zodat er uitwisseling van expertise is tussen de verschillende opleidingen.

De studiebegeleiding begint met het informeren van toekomstige studenten. Dit gebeurt via informatiebrochures, de website en opendeurdagen, waarop ook een vertegenwoordiger van de banaba Ouderencoaching aanwezig zal zijn.

Voor wat betreft de instroombegeleiding geeft de studentenbegeleider van de opleiding ondersteuning voor de erkenning van Elders Verworven Competenties (EVC) en Elders Verworven Kwalificaties (EVK). Tijdens de gesprekken uitten de huidige studenten van het postgraduaat hun appreciatie voor deze begeleiding en voor de beschikbaarheid van het

lectorenkorps. Tijdens de introductiedagen worden nieuwe studenten wegwijs gemaakt in de PHL en haar verschillende diensten, en wordt ook expliciet op de studiegids en het onderwijs- en examenreglement ingegaan. Daarnaast worden de verschillende vormen van studiebegeleiding onder de loep genomen.

De doorstroombegeleiding situeert zich op drie niveaus. De eerstelijnsbegeleiding gebeurt in de opleiding zelf door (praktijk)lectoren in de vorm van het POP en het PAP, waarop studenten expliciete feedback krijgen (zie ook facet 2.2.). De studentenbegeleider staat in voor traject- en voortgangsbegeleiding en eerstelijns psychosociale ondersteuning. Hij ondersteunt voor wat betreft de trajectbegeleiding studenten bij aanpassingen van hun curriculum en begeleidt studenten met een speciale (werk)situatie in het kiezen voor een adequaat studiecontract. De voortgangsbegeleiding bestaat vooral in het verzorgen van feedback bij tussentijdse evaluaties en het geven van studieadvies en feedback na een examenperiode. Naast deze basisbegeleiding biedt de PHL op centraal niveau tweedelijnsbegeleiding aan in de vorm van psychosociale begeleiding door de sociale dienst en intensieve begeleiding van bijzondere doelgroepen door de studiebegeleidingsdienst.

Voor wat betreft de uitstroombegeleiding organiseert de PHL jaarlijks een jobmarkt voor laatstejaarsstudenten. Ook beschikt de PHL over een plaatsingsdienst voor haar afgestudeerden, waarvan bedrijven en instellingen gebruik kunnen maken. Alumni worden bovendien op de hoogte gehouden van de activiteiten inzake levenslang leren die de PHL aanbiedt.

Overwegingen:

De commissie is samen met de studenten en alumni opgetogen over de studiebegeleiding die door de opleiding op verschillende niveaus wordt gegeven. De enthousiaste instelling van de docenten vertaalt zich in een enorme toegankelijkheid voor de studenten. De commissie kon bovendien vaststellen dat de opleiding op verschillende vlakken en waar nodig bijkomende coaching aanbiedt.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.4.3 Samenvattend oordeel onderwerp 4: Voorzieningen

De commissie heeft de verschillende facetten van het onderwerp 4 'voorzieningen' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 4 voldoende.

4.5 Interne kwaliteitszorg

4.5.1 Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

Bevindingen van de commissie:

Kwaliteitszorg richt zich in de PHL op het borgen en het verbeteren van de kwaliteit. Ze wordt zowel PHL-breed als in de opleidingen systematisch aangepakt via het Plan-Do-Check-Act-model. Met het oog op een verdere verbetering van deze systematische aanpak werd in september 2010 een lidmaatschap afgesloten met PROSE, dat zowel een handleiding als tools bevat om kwaliteitszorg stapsgewijs uit te werken op concrete verbeteracties op te zetten. Om de kwaliteitszorg in de opleidingen te ondersteunen, kan gebruik gemaakt worden van (PHL-brede) instrumenten om onderwijsindicatoren te meten en te beschrijven.

Tijdens het visitatiebezoek werd door de verschillende gremia uitdrukkelijk verwezen naar het sterke kwaliteitsbeleid in de PHL en naar de mogelijkheden voor het huidige postgraduaat om hiervan gebruik te kunnen maken van zodra met de banaba wordt gestart. De commissie kon ook de verslagen van focusgroepen inkijken, die nu al jaarlijks worden georganiseerd voor de studenten van het postgraduaat.

De kwaliteitszorg in de opleidingen wordt georganiseerd via zeven domeinen, te weten curriculumwerking/onderwijsontwikkeling; kwaliteitszorg; internationalisering; studie- en studentenbegeleiding; relaties werkveld en onderzoek & dienstverlening; personeel; en ICTO. Per domein is in elke opleiding een domeinverantwoordelijke aangeduid, die samen met de blokcoördinator en de opleidingscoördinator de opleidingsraad vormt. Vanuit de centrale diensten wordt elk domein aangestuurd door een domeincoach, die het overzicht behoudt en de nodige afstemming tussen de opleidingen verzekert.

Alle coördinatoren van bachelor-na-bacheloropleidingen komen zes keer per jaar samen onder leiding van de directie onderwijs, met als focus het operationaliseren van het kwaliteitsbeleid, specifiek voor bachelor-na-bacheloropleidingen. De bacheloropleiding Interdisciplinaire Ouderenzorg zal ook in dit overleg participeren. Bovendien zullen de opleidingscoördinatoren en domeinverantwoordelijken van de banaba worden uitgenodigd voor de domeingroepen en onderwijsraad op hogeschoolniveau.

De verbeteracties van de opleiding worden opgenomen in een kwaliteitsplan, dat de opleiding in staat moet stellen een planmatige aanpak te hanteren en prioriteiten te bepalen. Ook vindt op die manier afstemming met PHL-brede initiatieven plaats.

Overwegingen:

De commissie heeft vastgesteld dat er een goed uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg aanwezig is in de instelling, waarvan de opleiding gebruik zal maken. Ze heeft bovendien geconstateerd dat kwaliteitszorg door de verschillende gremia in de instelling en de

opleiding als belangrijk wordt beschouwd en dat er een echte kwaliteitscultuur heerst op de hogeschool en binnen het huidige postgraduaat. Dit laatste vertaalt zich bijvoorbeeld in het feit dat zelfs voor het postgraduaat al jaarlijks focusgroepen met studenten en ook resonantieraden worden georganiseerd. De commissie heeft bovendien de stellige indruk dat de afstand tussen de centrale diensten en de opleiding eerder klein is, wat haar vertrouwen geeft dat het kwaliteitsbeleid op adequate wijze zal worden vertaald naar de specifieke context van de bachelor-na-bacheloropleiding.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.5.2 Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier kon de commissie lezen dat de medewerkers van de bacheloropleiding in de Interdisciplinaire Ouderenzorg via de opleidingsraad en de blokteams betrokken zullen worden in de kwaliteitszorg van de opleiding. Het uitwerken van het kwaliteitsplan zal gebeuren door een departementale kwaliteitsverantwoordelijke over de banaba-opleidingen heen met de ondersteuning van de domeincoach kwaliteitszorg vanuit de centrale diensten PHL.

De resonantievergadering is samengesteld uit representatieve vertegenwoordigers uit het brede werkveld waarin de afgestudeerden zullen terecht komen. Ook de (praktijk)lectoren, de gastsprekers, de gastprofessoren, de opleidingscoördinator en de alumni zullen hierin vertegenwoordigd zijn. Het is de bedoeling dat de resonantieraad minstens jaarlijks samenkomt om feedback te geven op de opleiding. Tijdens de gesprekken vernam de commissie dat deze resonantieraad momenteel al actief is ten behoeve van het postgraduaat. De leden van de resonantieraad met wie de commissie kon spreken, waren lovend over de openheid van de opleiding voor hun suggesties en gaven aan veel van hun opmerkingen vertaald te zien in initiatieven.

De studentenvertegenwoordiging is sterk uitgewerkt aan PHL. Via participatiecommissies, die per departement worden samengesteld, hebben de studenten inspraak in de opleiding zelf. De participatiecommissies zijn overlegorganen tussen de studenten en de opleidingscoördinator, waarin praktische en onderwijskundige elementen van de opleiding worden behandeld. Vanaf 2013-2014 zullen ook de studenten uit de banaba-opleidingen hierin vertegenwoordigd zijn.

Daarnaast zullen studenten en alumni via de hogeschoolbrede instrumenten structureel worden bevroegd over de kwaliteit van de opleiding (zie ook facet 5.1.). De commissie stelde vast dat studenten en het werkveld nu al worden betrokken bij de kwaliteitszorg van het postgraduaat.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de opleiding nu al op een uitstekende manier de verschillende betrokken groepen bij het postgraduaat betrekt en verwelkomt de plannen om dit in de banaba verder uit te bouwen. Het werkveld is van in het begin betrokken geweest bij het postgraduaat en nu ook bij de vormgeving van de banaba en toont zich erg opgetogen over de luisterbereidheid van de opleiding. In het huidige postgraduaat worden studenten reeds jaarlijks via focusgroepen bevestigd en de opleiding wil in de banaba verder werken aan de betrokkenheid van deze groep. De opleiding maakt volgens de commissie uitstekend gebruik van haar netwerk ten behoeve van de voortdurende verbetering van de opleiding.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.5.3 Samenvattend oordeel onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

De commissie heeft de verschillende facetten van het onderwerp 5 'interne kwaliteitszorg' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 5 voldoende.

4.6 Continuïteit

4.6.1 Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier wordt aangegeven dat de studenten van bij de start van de bachelor-na-bacheloropleiding zullen kunnen rekenen op een kwaliteitsvolle opleiding, aangezien binnen het interdisciplinaire postgraduaat ouderenzorg al expertise op het vlak van interdisciplinaire ouderenzorg werd ontwikkeld, intensieve samenwerking met de relevante sectoren werd geïnitieerd en onderwijskundige ervaring werd opgedaan. Het hele opzet werd bovendien geëvalueerd bij de omvorming van een postgraduaat naar een banaba.

Tijdens het visitatiebezoek peilde de commissie naar het engagement van het management van de hogeschool wat betreft de nieuwe banaba, die bevestigde dat de continuïteit van de opleiding is gegarandeerd. Gemeld werd aan de commissie dat ook in de nieuwe fusiestructuur hetzelfde engagement zal worden voortgezet.

Overwegingen:

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleidingstop zich sterk engageert in de nieuwe opleiding en heeft er alle vertrouwen in dat de instelling de garantie beidt dat de studenten de opleiding kunnen voltooien.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.6.2 Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

Bevindingen van de commissie:

De opleiding geeft aan dat er voor de opleiding geen bijkomende investeringen vereist zijn vergeleken met de inspanningen die momenteel nodig zijn voor het postgraduaat.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat het met de voorgestelde investering mogelijk is om het programma op te starten, te meer omdat al veel materiaal al werd ontwikkeld in het kader van het postgraduaat. Wel geeft de commissie aan dat indien de opleiding werk moet maken van de suggesties van de commissie, en bovendien geconfronteerd wordt met een

diverser, omvangrijker studentenpubliek en verplichte toetsing, extra middelen meer dan waarschijnlijk aan de orde zijn.

Oordeel van de commissie): voldoende

4.6.3 Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bevindingen van de commissie:

De beschrijving van de financiële middelen van de opleiding ziet er als volgt uit:

		inkomsten enveloppe	Studiegel- den	totaal in- komsten	Personeels -kost	Werkings- kost	totaal kos- ten	verschil inkomsten / kosten
2013- 2014	2013	0	8610	8610	90000	22500	112500	-103890
	2014	0						
2014- 2015	2014	0	8610	8610	90000	22500	112500	-103890
	2015	0						
2015- 2016	2015	0	8610	16325,52	90000	22500	112500	-96174
	2016	7716						
2016- 2017	2016	15431	8610	37166,37333	90000	22500	112500	-75334
	2017	13125						
2017- 2018	2017	26251	8610	55861,62667	90000	22500	112500	-56638
	2018	21001						
2018- 2019	2018	42002	8610	79488,24	90000	22500	112500	-33012
	2019	28876						
2019- 2020	2019	57753	8610	103114,32	90000	22500	112500	-9386
	2020	36752						
2020- 2021	2020	73503	8610	121490,16	90000	22500	112500	8990
	2021	39377						

Overwegingen:

De commissie heeft kennis genomen van de voorziene financiële middelen en is van mening dat deze toereikend zijn om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden. De commissie heeft er vertrouwen in dat in het departement de nodige financiële knowhow aanwezig is, aangezien al enkele banaba's werden opgericht. Wel had de commissie graag de synergie tussen basis- en vervolgopleidingen (zie ook facet 3.2.) in het financiële plan vertaald gezien.

Oordeel van de commissie): voldoende

4.6.4 Samenvattend oordeel onderwerp 6: Conditie voor continuïteit

De commissie heeft de verschillende facetten van het onderwerp 6 'condities voor continuïteit' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 6 voldoende.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	O
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
		2.7 masterproef ¹	NVT
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

Eindoordeel: positief

¹ Enkel voor masteropleidingen.

Bijlage 1: Samenstelling commissie

Voorzitter

Dr. Arno Rademaker is verbonden aan de Faculteit Psychologie en Pedagogiek, vakgroep Neuropsychologie, Vrije Universiteit Amsterdam; onderzoeker in de domeinen van Healthy Aging, technologische ondersteuning bij het ouder worden, revalidatie in de verpleeghuiszorg, vallen en dementie; Voormalig Hogeschooldocent in het paramedisch domein; freelance medewerker van Onderwijsadviesbureau Dekkers.

Werkend lid

Professor Nele Van Den Noortgate is hoofddocent geriatrie, Universiteit Gent, diensthoofd van het zorgprogramma voor de geriatrische patiënt en de dienst Geriatrie van het Universitair Ziekenhuis te Gent. Zij is momenteel ook past-president van de Belgische Vereniging Geriatrie en Gerontologie en sinds jaren lid van diverse werkgroepen binnen deze organisatie. Vanuit deze functies is zij actief betrokken bij wetenschappelijke, overheids- en praktijkprojecten met het oog op verbeteren van de zorg voor ouderen. Zij wordt ook regelmatig gevraagd als expert voor delphi-procedures in de geriatrie rond geriatrische syndromen..

Zij is betrokken bij promotietrajecten in de geriatrie, begeleidde reeds succesvol 1 promovendus en begeleidt momenteel twee promovendi en een vijftal masterstudenten per jaar. Haar wetenschappelijke focus ligt op de zorg bij het levenseinde en geassocieerde symptomen als pijn bij ouderen.

Werkend lid

Johan Temmerman is gewezen Lector Sociaal Werk aan de Arteveldehogeschool Gent. Studeerde filosofie, maatschappelijk werk, sociale pedagogiek, samenlevingsopbouw en volgde een opleiding tot seniorenconsulent. Hij werkte vijf jaar in stichtingen voor maatschappelijk werk in Nederland en werd daarna lector aan de Arteveldehogeschool. Hij doceerde methodiekvakken, groepswork en samenlevingsopbouw en begeleidde practica en stages. Hij was ook teamleider in de optie Sociaal beleid en doceerde het vak Ouderenbeleid. Thans is hij actief in het ouderenwerk van de vereniging Okra, vooral als voorzitter van Okra Midden-Vlaanderen.

Werkend lid

Ruben Tavernier is afgestudeerd classicus (Universiteit Gent) en taalkundige (Katholieke Universiteit Leuven). Tegenwoordig studeert hij de Master in de Industriële Wetenschappen: Elektronica – ICT aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven in Gent.

Externe secretaris

dr. Jetje De Groof

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Procescoördinator

Johanna Baeyens, beleidsmedewerker NVAO

Datum samenstelling commissie: 14 augustus 2012

Datum aanstelling secretaris: 14 augustus 2012

Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming

De werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming werden beschreven in hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.

Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 7 november 2012 voor de toetsing van de nieuwe opleiding bachelor-na-bachelor - Interdisciplinaire Ouderenzorg – Provinciale Hogeschool Limburg

Locatie(s): Hasselt

Programma

start	einde		Wie
16.00	18.00	Inzage documenten en voorbereidend overleg door commissie	Commissie
start	einde		
08.30	09.00	Management hogeschool en departement	Ben Lambrechts, algemeen directeur PHL Roald Nelissen, departementshoofd Dpt. PHL Filip Giraldo, departementshoofd Sociaal Agogisch werk XIOS
09.00	09.15	Intern overleg commissie	Commissie
09.15	10.00	Programmaverantwoordelijken	Wouter Grommen, coördinator PG OUZ Anja Depoortere, opleidingscoördinator bachelor in de verpleegkunde Christine Smeets, opleidingscoördinator bachelor in de ergotherapie
10.00	10.15	Intern overleg commissie	Commissie
10.15	11.15	Dragers / uitvoerders van het programma: * stagecoördinator * blokcoördinatoren * experts met beperkte opdracht in opleiding	Ingeburg Digneffe, lector ethiek en moraal-filosofie (blokcoördinator) Wouter Grommen, lector sociale verpleegkunde en ouderenzorg Jan Valy, praktijklector ergotherapie en kinesitherapie (blokcoördinator) Elke Van de Moortel, lector sociologie (blokcoördinator) Greet Wallyn, lector verpleegkunde (coördinator innovatieprojecten) Johan Abrahams, gastspreker psychogeriatric Dr. Joris Meeuwissen, gastspreker chronic disease management
11.15	11.30	Intern overleg commissie	Commissie
11.30	12.00	Toelichting bibliotheekcollectie specifiek voor de opleiding	
12.00	13.00	Lunch (lokaal C0.41)	Commissie
13.00	13.45	Vertegenwoordigers werkveld	Sonja Stulens Anita Jans Helga Heusdens Wouter Ruyseveldt Jos Geebelen Edgard Vandebroek Alex Fransen Dirk Van Laethem Lut Mommen

13.45	14.00	Intern overleg commissie	Commissie
14.00	14.45	Studenten en alumni van het huidige postgraduaat	Karen Janssen
			Mirella Speconga
			Natascha Wascinski
			Rachel Broeders
			Jessica Snijkers
			Jessica Vanderstraeten
			Karin Kwanten
			Carl Manders
14.45	17.00	Intern overleg commissie	Commissie

Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

Aanvraagdossier ten behoeve van de toets nieuwe opleiding Bachelor in de Interdisciplinaire Ouderenzorg, juni 2012

Inhoud

- De instelling en de nieuwe opleiding
- Informatie voor de macrodoelmatigheidstoets
- Motivering van het voorstel van de nieuwe opleiding
- Bijlagen
  - o Bijlage 1: Positief advies van de Raad van Bestuur van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL)
  - o Bijlage 2: Positief Advies van de Raad van Bestuur van de PHL
  - o Bijlage 3: Overzicht van het opleidingsaanbod basisopleidingen PHL en Xios
  - o Bijlage 4: Overzicht van het opleidingsaanbod vervolgoopleidingen PHL en Xios
  - o Bijlage 5: Inleidende presentatie info- en uitwisselingsmoment
  - o Bijlage 6: Rapport werkveldonderzoek
  - o Bijlage 7: Engagementsverklaringen
  - o Bijlage 8: Overzicht van relevante onderzoeks- en dienstverleningsobjecten in PHL en Xios Hogeschool
  - o Bijlage 9: Competentieprofiel
  - o Bijlage 10: Opleidingsstructuur
  - o Bijlage 11: Samenhang van het opleidingsprogramma
  - o Bijlage 12: Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het opleidingsprogramma
  - o Bijlage 13: Personeelsvoorzieningen interdisciplinair postgraduaat ouderenzorg
  - o Bijlage 14: Positief oordeel Erkeningscommissie
  - o Bijlage 15: Bewijs van betaling vraag toets nieuwe opleiding

Nagezonden documenten ter voorbereiding van de visitatie

- Het volledige programma van het huidige 'Interdisciplinair postgraduaat ouderenzorg';
- Een overzicht van de instroom in het huidige postgraduaat met aanduiding van vooropleiding van de instromers (voorbij 3 academiejaren);
- De volledige personeelsbegroting voor het nieuwe programma, met CV's indien personen reeds aangewezen zijn, of profielen indien nog geen aangewezenen;
- Een overzicht van de te hanteren volgtijdelijkheidscriteria in de modulaire opbouw van het nieuwe programma;
- Een omschrijving van het herkansingsbeleid dat zal gevoerd worden in de nieuwe opleiding.

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Volledig cursuspakket huidig programma 'Interdisciplinair postgraduaat ouderenzorg' inclusief evaluatievormen en beoordelingscriteria;
- Resultaten studentenevaluaties huidig postgraduaat;
- Informatie over personeelsbezetting;
- Verslagen van resonantievergaderingen van Interdisciplinair postgraduaat in de Ouderenzorg
- Verslagen van focusgroepen studenten postgraduaat;
- Overzicht bibliotheekcollectie;
- Posters over de nieuwe opleiding, de kwaliteitszorg, de innovatieprojecten en de Expertisecel ouderenzorg.

Overige documenten

De commissie kon ook de algemene informatie beschikbaar op de instellingswebsite consulteren (<http://www.phl.be>)

Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule

De commissie verklaart op eer de bevindingen over de opleiding noch het adviesrapport mee te delen aan het instellingsbestuur.

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

AUHL	Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg
banaba	bachelor-na-bacheloropleiding
ECTS	European Credit Transfer System
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PAP	Persoonlijk Actieplan
PHL	Provinciale Hogeschool Limburg
POP	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
VKS	Vlaamse Kwalificatiestructuur

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in de interdisciplinaire ouderenzorg (bachelor na bachelor) van Provinciale Hogeschool Limburg.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer 000587